НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ, АГРАРНОЇ ГАЛУЗЕЙ ТА СФЕРИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

МОНОГРАФІЯ

2026
4(31)

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Електронне продовжуване видання
Інституту професійної освіти НАПН України

Рубрика
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Випуск 4 (31)

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ, АГРАРНОЇ ГАЛУЗЕЙ ТА СФЕРИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

МОНОГРАФІЯ

Київ
Інститут професійної освіти НАПН України
2026

УДК 377.3:37.091.33:502/504
І 66

Рекомендовано Вченою радою
Інституту професійної освіти НАПН України
(протокол № 12 від 12 листопада 2026 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ТОМУ

Радкевич Валентина Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, академік-секретар відділення професійної освіти НАПН України (голова)

Пригодій Микола Анатолійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту професійної освіти НАПН України (заступник голови)

Романова Ганна Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту професійної освіти НАПН України (заступник голови)

Герлянд Тетяна Миколаївна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України (відповідальний редактор випуску).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Кручек Вікторія Аркадіївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач відділу професійно-практичної підготовки Інституту професійної освіти НАПН України;

Середіна Інна Анатоліївна, доктор філософії у галузі педагогіки, доцент, доцент кафедри філософії та педагогіки Національного транспортного університету.

І 66 **Інноваційна професійна освіта**. – Випуск 4(31). – Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: монографія / Інститут професійної освіти НАПН України; Герлянд Т. М., Дрозіч І. А., Лапа О. В.; наук. ред. Герлянд Т. М. – Київ: ІПО НАПН України, 2026. – 116 с.

УДК 377.3:37.091.33:502/504

У монографічному виданні представлено звітні інформаційно-аналітичні матеріали, підготовлені за результатами виконання прикладного наукового дослідження «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузі та сфери ресторанного господарства»» (державний реєстраційний номер 0122U000568). Дослідження виконувалося у 2022–2024 рр., а його наукові результати впроваджувалися у 2024–2025 рр.

Видання адресовано керівникам навчально (науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, закладів професійної, фахової передвищої, вищої, післядипломної педагогічної освіти, науково-педагогічним і педагогічним працівникам, науковцям, аспірантам, докторантам, стейкхолдерам, представникам підприємств і громадських організацій, слухачам курсів підвищення кваліфікації та всім заінтересованим особам.

ISBN 978-617-8167-39-4
ISSN 2786-619X
https://doi.org/10.32835/2786-619X/2026/4.31

© Інститут професійної освіти НАПН України, 2026
© Автори, 2026

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ 4

2 НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ 7

2.1 Найістотніші наукові результати 16

2.2 Педагогічні інновації 18

2.3 Кінцеві результати дослідження 19

3 РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ 22

3.1 Програма експериментального дослідження 22

3.2 Результати експериментальної роботи 29

3.2.1 Констатувальний етап 29

3.2.2 Формувальний етап 37

3.2.3 Узагальнювальний етап 46

4 УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ 51

4.1 Основні показники упровадження результатів наукового дослідження 51

4.1.1 Оприлюднення 51

4.1.2 Розповсюдження 52

4.1.3 Використання 55

4.1.4 Моніторинг впровадження результатів наукового дослідження 56

5 ОПИС ВПЛИВУ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ 60

ПІСЛЯМОВА 63

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ 66

ДОДАТКИ 88

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема наукового дослідження: «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства».

Державний реєстраційний номер 0122U000568.

Характер дослідження – прикладне.

Терміни виконання наукового дослідження: 01.01.2022–31.12.2024 рр.

Терміни упровадження результатів дослідження: 2024–2025 рр.

Підстави для виконання наукового дослідження: Постанова Президії НАПН України від 07 квітня 2021 року №1-2/5-83; Договір № 12/9/3-22Нпр від 04 січня 2022 р.

Пріоритетний напрям, проблема наукового дослідження (для наукових досліджень за тематикою НАПН України): Напрям 8. Професійна (професійно-технічна) освіта. Фахова передвища освіта; проблема дослідження: «Теорія і методика професійного навчання».

Науковий керівник дослідження: Герлянд Тетяна Миколаївна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України.

Виконавці наукового дослідження:

Каленський Андрій, доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти;

Лапа Оксана, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти;

Пятничук Тетяна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти;

Гоменюк Дмитро, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти;

Гайдук Ольга, кандидат педагогічних наук, науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти;

Заславська Світлана, кандидат технічних наук, доцент, науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти;

Дрозіч Ірина, кандидат педагогічних наук, науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю комплексного розв'язання науково-педагогічної проблеми розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; потребою закладів професійної (професійно-технічної) освіти в методиках екоорієнтованого змісту; важливістю вдосконалення діючої системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників в аспекті екологічної освіти.

Актуальність дослідження стане особливо очевидною у повоєнний період відновлення, коли відбудеться системне формування нової моделі інфраструктури та економіки країни, що базується на принципах «зеленої відбудови», що об'єднує екологічні міркування із традиційним економічним розвитком. Цей підхід спрямований на створення більш сталого майбутнього для України, зосереджуючи увагу на відновлюваних джерелах енергії, енергоефективності в будівлях та інфраструктурі, відповідальному управлінні ресурсами та збереженні природних екосистем.

Виконання теми наукового дослідження ґрунтується на: Законах України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (1998), «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (2016), «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» (2018); Концепції екологічної освіти (2001), Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року») (2019), Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки (2021), Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років (2018) та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, постановах Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічних навчальних закладах» (2006), «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» (2019), «Про

національну доктрину розвитку освіти України у XXI столітті» (2013) тощо.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

Предмет дослідження – методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні методичних основ та експериментальній перевірці методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства для підвищення рівня їхньої підготовленості до професійної діяльності на засадах сталого розвитку.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати стан дослідженості проблеми у педагогічній теорії і практиці.
2. Обґрунтувати принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства для відновлення економіки України.
3. Створити та обґрунтувати методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.
4. Експериментально перевірити методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.
5. Підготувати та впровадити в практику закладів професійної (професійно-технічної) освіти методичний та практичні посібники.

2 НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до технічного завдання наукове дослідження здійснювалася у три етапи.

Констатувальний етап (01.01.2022 – 31.12.2022 рр.) *дослідження* передбачав розв'язання наступних завдань:

– з'ясувати стан дослідженості проблеми у педагогічній теорії та практиці;

– обґрунтувати принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства для відновлення економіки України;

– підготувати рукописи наукової продукції, статті з теми дослідження.

Відповідно до першого завдання здійснено оцінку стану вивченості проблеми на основі аналізу педагогічної, методичної літератури та результатів констатувального експерименту.

З'ясовано, що теоретико-методичні засади обґрунтування принципів і підходів до побудови системи неперервної екологічної освіти в закладах освіти різних рівнів були здійснені Я. Лонгвіною, Л. Лук'яновою, Л. Немець, О. Плахотнік, О. Пруцаковою, Г. Пустовітом, С. Совгірою, І. Суравегіною, В. Червонецьким. Визначено, що одним з пріоритетних напрямів є екологізація професійної підготовки майбутніх фахівців через формування когнітивного складника, екологічних цінностей і мотивів поведінки в довкіллі, які детермінуються зовнішніми освітніми впливами, рівнем розвитку екологічної самосвідомості й культури особистості та її діяльністю.

Проведено констатувальний етап наукового дослідження. Його мета полягала в діагностичному аналізі стану розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, дослідженні готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до цього виду діяльності.

Готовність викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій розглядаємо як інтегральне утворення особистості, поступовий процес неперервної, активної теоретичної й практичної діяльності викладача, спрямованої на формування знань, розвиток відповідних здібностей майбутніх кваліфікованих робітників, їхньої стійкої мотивації до розв'язання екологічних,

природоохоронних та здоров'язбережувальних завдань у синтезі зі сформованими установками на екоорієнтовану професійну діяльність.

Для реалізації завдань констатувального етапу дослідження впродовж вересня-жовтня 2022 року було проведено інтернет-опитування за допомогою веб-сервісу Google Forms за спеціально розробленою анкетою.

Загалом було опитано 426 педагогів з 24 областей України та м. Києва. З них: 21,5 % працюють у закладах професійної (професійно-технічної) освіти будівельної галузі; 18,7% – машинобудівної галузі; 22,5 % – аграрної галузі; 16,5 % – сфери послуг та громадського харчування; 20,8 % – в закладах іншої профілізації. Враховуючи те, що для проведення масових опитувань вважається достатнім охопити 400 осіб (для допустимої похибки 5 %), таку вибірку можна вважати цілком репрезентативною.

У процесі опитування педагогів визначено причини, що знижують якість професійної підготовки у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. 54,0 % відмітили, що досить негативно цьому сприяє дистанційне навчання; 17,0 % вказали на слабку методичну та матеріально-технічну оснащеність закладу; 2,0 % – формальний характер проведення занять викладачем; 4,0 % – формальний характер відвідування занять учнями; 10,0 % – неякісний набір учнів у навчальні групи, іншу причину вказали 13,0 % опитаних.

Загалом викладачі акцентували, що використовують у своїй професійній діяльності педагогічні технологій екоорієнтованого змісту постійно – 24,7 %; епізодично – 66,7 %, при цьому не використовують їх взагалі – 8,6 % опитаних. Тобто, спостерігаємо значний інтерес викладачів до екологічно спрямованих педагогічних технологій. Насамперед, це пов'язано з наявністю певного навчально-методичного забезпечення у закладі.

Найбільш важливим при використанні екоорієнтованих педагогічних технологій безпосередньо у професійній діяльності викладача респонденти відмітили наступні чинники, що сприяють цьому: наявність методичних матеріалів – 11,1 % опитаних; використання ресурсів мережі Internet – 32,4 %; поглиблене вивчення нових надходжень з методик навчання – 32,6 %; створення і використання електронних посібників – 17,0 %; інше – 6,9 %. Найчастіше вони отримують необхідну інформацію екологічного змісту з мережі Internet – 72,3 %; з додаткової літератури, яку опрацьовують самостійно – 8,3 %; з постійного моніторингу засобів масової інформації – 14,2 %; інших джерел – 3,1 %. При цьому не цікавляться цим питанням 2,1 % респондентів.

Бракує викладачам для організації екологічної діяльності екологічних знань – 26,5 %; мотивації – 6,2 %; методичних знань – 5,5 %; практичних умінь та навичок – 18,7 % ; методичних розробок – 20,4 %; інше – 22,7 %.

На основі теоретичного аналізу сучасних наукових праць з проблематики дослідження та результатів констатувального етапу експерименту виокремлено три рівні готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій за чотирма компонентами їх вияву (ціннісно-мотиваційним, інформаційно-знаннєвим, рефлексивно-діяльнісним, контрольно-оцінним).

За результатами констатувального етапу експерименту визначено, що викладачі мають, переважно, середній рівень усіх чотирьох компонентів готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. Найбільший відсоток має середній рівень сформованості інформаційно-знаннєвого компоненту готовності (76,6 %), на другому місті – рефлексивно-діяльнісний (75,8 %), на третьому – ціннісно-мотиваційний (72,7 %), на останньому – контрольно-оцінний (69,5 %). Отже, існує потреба в розвитку цієї готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що доцільно здійснювати у формі окремих методик, поступового запровадження групових, міждисциплінарних, професійно спрямованих проєктів, кейс-методу тощо.

Реалізації викладачами екоорієнтованих педагогічних технологій заважає недостатній рівень матеріально-технічної бази закладу та дистанційне навчання. Відсутній цілеспрямований процес проєктування та використання екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; значна кількість викладачів не достатньо підготовлена до продуктивного їх здійснення, що виявляється у відсутності необхідного навчального обладнанням та методичних матеріалів, спостерігається також відсутність нових надходжень (підручників, методичної літератури) з використання педагогічних технологій екоорієнтованого змісту в закладах професійно (професійно-технічної) освіти, що у майбутньому негативно позначається на навчальних результатах майбутніх кваліфікованих робітників.

Обґрунтовано комплекс педагогічних умов (підготовленість викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; посилення екологічного складника освітнього контенту професійної підготовки; оновлення змісту

навчання з урахуванням сучасних педагогічних технологій екоорієнтованого змісту; впровадження їхніх методик застосування у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників).

Відповідно до *другого завдання* обґрунтовано *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: загальні (проблемності, цілеспрямованості, доступності, інтегрованості, варіативності й альтернативності, систематичності та послідовності), специфічні (відповідальності, природовідповідності, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, співробітництва, самоорганізації), урахування яких уможливлює досягнення цілей і завдань екологічно спрямованої професійної підготовки кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

Відповідно до третього завдання підготовлено методичний посібник «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства».

Формувальний етап (01.01.2023 – 31.12.2023 рр.) *дослідження* передбачав розв'язання наступних завдань:

– підготувати методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства в умовах воєнного та повоєнного часу та експериментально перевірити ефективність їх застосування в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

– підготувати матеріали рукопису практичних посібників та опублікувати статті з проблеми дослідження.

Відповідно до першого завдання підготовлено методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, які визначається як сукупність взаємопов'язаних методів і форм та відповідних освітніх завдань, структуру та зміст яких визначають педагогічний та виробничо-технологічний складники.

Визначено, що особливістю методик є їхнє наповнення освітніми кейсами екологічного спрямування, які розглядаються як: спосіб застосування конкретної ситуації, яка містить проблему для розв'язання з метою формування необхідного досвіду (знань) здобувачів освіти у процесі вирішення проблеми; технологію

навчання, яка використовує опис та аналіз реальних ситуацій з метою формування необхідного досвіду учнів для вирішення проблеми. Тобто кейс-технологія становить реальну ситуацію, яка може виникнути в певній галузі діяльності та над якою викладачу та здобувачам освіти необхідно працювати спільно, щоб знайти обґрунтоване рішення.

У професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників з використанням викладачами освітніх кейсів екологічного спрямування передбачається інтеграція різних методів: моделювання – побудова моделі ситуації; системний аналіз – системне представлення і аналіз ситуації; мисленнєвий експеримент – спосіб отримання знання про ситуації за допомогою її перетворення; методи опису – створення опису ситуації; проблемний метод – представлення проблеми, що лежить в основі ситуації; метод класифікації – створення упорядкованих переліків властивостей, ознак, що характеризують ситуації; ігрові методи – представлення варіантів поведінки героїв ситуації; «мозковий штурм» – генерування ідей відносно ситуації; дискусія – обмін поглядами з приводу проблеми та шляхів її розв’язання.

Виокремлено наступні види освітніх кейсів: пояснювальні; описові або розповідні кейси; міні-кейси; навчальні (керовані) кейси; одиничні кейси; тестові кейси. У професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства доцільно використовувати всі ці види. Завданням викладача є добір відповідної реальної інформації, а здобувачі освіти мають вирішити поставлені завдання. Викладач має допомагати мислити, спілкуватися, сперечатися (але не нав’язувати власну думку), спрямовувати дискусію за допомогою проблемних питань, що передбачає різні варіанти і можливості в навчальній діяльності.

Також здійснювався формувальний етап експерименту. Його мета полягала в експериментальній перевірці ефективності методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства застосування. Для перевірки результативності виконання його завдань впродовж жовтня-листопада 2023 року було проведено інтернет-опитування серед викладачів за допомогою веб-сервісу Google Forms за спеціально розробленою анкетою.

Загалом було опитано 420 педагогів. На основі аналізу отриманих результатів після апробації методик розроблення та

застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства сформованість готовності викладача до їх реалізації у власній професійній діяльності свідчить про кращі показники, чим на констатувальному етапі відповідно: ціннісно-мотиваційним (високий рівень на формувальному етапі виявив на 49,3 % більше респондентів); інформаційно-знаннєвим (з високим рівнем стало більше респондентів на 40,2 %); рефлексивно-діяльнісний (високий рівень виявили 53,7 % респондентів, що на 39,0 % більше, ніж на констувальному); контрольно-оцінний (відповідно високий рівень продемонстрували 64,2 % респондентів, що склало на 38,0% більше респондентів) компонентами.

Аналіз отриманих результатів засвідчив високий рівень сформованості готовності викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників за усіма чотирма компонентами.

На виконання другого завдання створено практичний посібник «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» та опубліковано наукові статті з теми.

Узагальнювальний етап (01.01.2024 – 31.12.2024 рр.) дослідження передбачав розв’язання наступних завдань:

– узагальнити та систематизувати результати експериментальної роботи;

– підготувати рукописи посібників, здійснити їх експертне оцінювання, наукове та літературне редагування;

– укласти інформаційно-аналітичні матеріали та підготувати науковий звіт.

Відповідно до першого завдання систематизовано результати експериментальної роботи, узагальнено результати щодо розподілу учасників експерименту за рівнями (високий, середній, низький) готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, виконано їх порівняльний аналіз стосовно компонентів цієї готовності після формувального етапу експерименту. Визначено, що викладачі демонструють високий рівень усіх чотирьох компонентів готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. Найбільший відсоток має за цим рівнем сформованість ціннісно-мотиваційного компоненту готовності (68,5 %), на другому місті – контрольно-оцінний (64,2 %), на третьому – інформаційно-знаннєвий (55,6 %), на останньому – результативно-діяльнісний (53,7 %). Отже, існує потреба в постійному розвитку

готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій за сучасних умов, що доцільно здійснювати у формі окремих методик, поступового запровадження групових, міждисциплінарних, професійно спрямованих проєктних методів, зокрема освітніх кейсів тощо.

Відповідно до другого завдання підготовлено рукописи практичних посібників: «Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі», «Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві»; здійснене їх експертне оцінювання, наукове та літературне редагування.

Співробітники відділу виступили організаторами (співорганізаторами) двадцяти п'яти масових науково-практичних заходів: XVI, XVII, XVIII Всеукраїнська науково-практична конференція (звітна) «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» (29 квітня, 17-20 травня 2022 р., 27-30 березня 2023 р.,); Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників в умовах дуальної форми здобуття освіти» (18 травня 2022 р.); Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Особливості застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у закладах професійної освіти» (22 вересня 2022 р.); IV, V Міжнародна науково-практична конференція «Професійна освіта для сталого розвитку суспільства» (20 жовтня 2022 р., 17 жовтня 2024 р.), III, IV Міжнародна науково-практична конференція «Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи» (21 жовтня 2022 р., 09 травня 2024 р.); IV Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів» (31 жовтня 2022 р.); Всеукраїнський методологічний семінар «Науково-методичне забезпечення розвитку професійної освіти в умовах нових викликів» (17 листопада 2022 р.); Всеукраїнський круглий стіл «Досвід впровадження дуальної форми здобуття професійної освіти» (у рамках експерименту Всеукраїнського рівня «Організація підготовки майбутніх кваліфікованих робітників за дуальною формою здобуття освіти») (21 листопада 2022 р.); Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Екоорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців для повоєнної відбудови економіки» (27 березня 2023 р.); Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Сучасні практики використання екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній

підготовці кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану» (25 вересня 2023 р.); XIII Міжнародна науково-практична конференція «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» (19-20 жовтня 2023 р.); III, IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій» (07 квітня 2023 р., 05 квітня 2024 р.); Всеукраїнський круглий стіл (в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи») «Забезпечення якості професійної освіти в умовах воєнного стану та перспектив повоєнної відбудови України» (20 жовтня 2023 р.); VII, VIII Всеукраїнський науково-методичний семінар «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій» (03 листопада 2023 р., 08 листопада 2024 р.); Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Екоорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців для повоєнної економіки: стан, виклики, перспективи» (26 лютого 2024 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України» (17 квітня 2024 р.); Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Екологізація професійної освіти для повоєнної відбудови економіки та енергетичної незалежності України», (28 жовтня 2024 р.); VII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» (14 листопада 2024 р.); Всеукраїнський методологічний семінар «Розвиток національної професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України» (21 листопада 2024 р.).

Учасниками масових заходів, на яких оприлюднювались та обговорювались результати дослідження, були представники понад 120 закладів та установ.

Результати дослідження також втілювались у пропозиціях до проєктів: Національної стратегії розвитку науки в Україні (вересень 2022 р.); постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 щодо Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (жовтень 2022 р.); постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ» (жовтень 2022 р.); Національної програми «Наука для майбутнього» (жовтень 2022 р.); наказу Міністерства освіти і науки України_«Про внесення змін до Порядку державної реєстрації та

обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій» (грудень 2022 р.) Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (червень 2023 р.); Закону України про академічну доброчесність (червень 2023 р.); Стратегії розвитку екологічної освіти в Україні на період до 2030 року (травень 2023 р.); плану заходів НАПН України з реалізації Рекомендацій слухань Комітету Верховної ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (червень 2023 р.); спільної діяльності МОН і НАПН на 2024-2026 рр. (жовтень 2023 р.); державної стратегії розвитку науки, технологій та інноваційної діяльності (жовтень 2023 р.); наказу МОН України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 758» (жовтень 2023 р.); експертного висновку до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення питань з охорони та використання тваринного і рослинного світу» (реєстр. № 9470 від 10 липня 2023 р.) у частині сфер: освіта, наука, науково-технічна діяльність, засади здійснення наукових і науково-технічних експертиз (жовтень 2023 р.); Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених» (грудень 2023 р.); Концепції відновлення освіти на деокупованих територіях (січень 2024 р.); Закону України «Про академічну доброчесність» (січень 2024 р.); розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року (січень 2024 р.); наказу МОН України «Про державну атестацію наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності» (квітень 2024 р.); Плану заходів НАПН України з реалізації Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (серпень 2024 р.); Програми спільної діяльності з МОН програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2024-2026 роки (жовтень 2024 р.); Про внесення Змін до Закону України «Про освіту» щодо забезпечення створення україномовного освітнього середовища в закладах освіти НАПН України (жовтень 2024 р.); рекомендацій Інституту професійної освіти НАПН України до проєкту Закону України «Про професійну освіту» (жовтень 2024 р.); Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України

та Національної академії педагогічних наук України на 2024-2026 роки (листопад 2024 р.); Програми спільної діяльності з НАМедН України_2024 (листопад 2024 р.).

Упродовж виконання дослідження відділом здійснювалось понад 60 оприлюднень результатів наукових досліджень через електронні ресурси (вебсайт Інституту професійної освіти НАПН України (https://ivet.edu.ua), портал Національної академії педагогічних наук України) (http://naps.gov.ua), Електронну бібліотеку НАПН України (http://lib.iitta.gov.ua). Станом на листопад 2024 р. кількість скачувань усіх публікацій відділу з репозиторію Електронної бібліотеки НАПН України становить 211780, за поточною темою – 4094.

2.1 Найістотніші наукові результати

Уперше:

обґрунтовано:

– *методичні основи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства; відбір і застосування цих технологій ґрунтується на комплексі загальних і специфічних принципів; урахуванні галузевої специфіки та особливостей їх методик розроблення та застосування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (для будівельної галузі – використання екологічно безпечних технологій з альтернативними джерелами енергії та заощадження ресурсів; для аграрної галузі – раціональне використання природного навколишнього середовища, спрямоване на екологічну безпеку сільськогосподарської продукції; для сфери ресторанного господарства – звернення до «зелених практик», екологічних методів ведення ресторанної діяльності); ефективність та результативність яких забезпечується використанням відповідного навчально-методичного інструментарію;

– *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: загальні (проблемності, цілеспрямованості, доступності, інтегрованості, варіативності й альтернативності, систематичності та послідовності), специфічні (відповідальності, природовідповідності, суб’єкт-суб’єктної взаємодії, співробітництва, самоорганізації), урахування яких уможливлює досягнення цілей і завдань екологічно

спрямованої професійної підготовки кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства;

– *педагогічні умови* (підготовленість викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; посилення екологічної спрямованості освітнього контенту професійної підготовки; оновлення змісту навчання з урахуванням сучасних педагогічних технологій екоорієнтованого змісту; впровадження їхніх методик у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників);

– *методики* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, які визначається як сукупність взаємопов'язаних методів і форм та відповідних освітніх завдань, структуру та зміст яких визначають педагогічний та виробничо-технологічний складники;

– *освітні кейси екологічного спрямування* для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників (пояснювальні, описові або розповідні кейси, міні-кейси, навчальні (керовані) кейси, одиничні та тестові кейси), які є специфічним різновидом проєктної технології колективного навчання, важливими складовими якої виступають робота в групі (або підгрупах) і взаємний обмін інформацією, суть якої полягає у зануренні групи в ситуацію, формуванні ефектів примноження знання, обміну думками тощо; інтегрують в собі також технологію розвивального навчання, охоплюючи процедури індивідуального, групового і колективного розвитку, формування різноманітних особистісних якостей здобувачів освіти;

удосконалено

– *структуру готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти* до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій як конструкт чотирьох взаємообумовлених компонентів (ціннісно-мотиваційного, інформаційно-знаннєвого, рефлексивно-діяльнісного, контрольно-оцінного), та відповідні показники сформованості готовності; на їх основі виокремлено три рівні готовності (низький, середній, високий);

– *діагностичний інструментарій* оцінювання рівнів готовності викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників відповідно до розроблених компонентів

(мотиваційно-ціннісного, інформаційно-знаннєвого, рефлексивно-діяльнісного, контрольно-оцінного) та відповідних показників розвитку цієї готовності на основі виокремлених трьох рівнів її вияву (високого, середнього, низького);

***набув подальшого розвитку зміст понять*:**

– *«готовність викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій»* як інтегральне утворення особистості, поступовий процес неперервної, активної теоретичної й практичної діяльності викладача, спрямованої на формування знань, розвиток відповідних здібностей майбутніх кваліфікованих робітників, їхньої стійкої мотивації до розв'язання екологічних, природоохоронних та здоров'язбережувальних завдань у синтезі зі сформованими установками на екоорієнтовану професійну діяльність;

– *«екоорієнтована педагогічна технологія професійної підготовки кваліфікованих робітників»* як цілеспрямована організація освітнього процесу, що відображає науково обґрунтовану логічно структуровану систему етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їх професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу

2.2 Педагогічні інновації

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження.

Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарст*ва*;[1]

[1] Герлянд, Т. М. (2022). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників: методологічний концепт. In: *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: *матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 травня 2022 р.),* (с. 69–70) Глухів: НПУ імені Олександра Довженка https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731436

Герлянд, Т. М. (2022). Особливості розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній освіті. In: *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Орхус (Данія), 7 серпня 2022 р.* (с. 260-264). Київ: ГО «ВАДНД». http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-24.pdf

Kalenskyi, A., Gerliand, T., Lapa, O., Pyatnichuk, T., & Haiduk, O. (2024). Implementation of the methodical system for the development and application of eco-oriented pedagogical technologies.

Принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;[2]

Педагогічні умови розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення і застосування екоорієнтованих педагогічних технологій;[3]

Методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства[4];

2.3 Кінцеві результати дослідження

Науковий доробок співробітників лабораторії за результатами виконання прикладного дослідження:

1. За результатами дослідження опубліковано опубліковано за темою ***106 наукових праць***: **14** розділів до колективних монографій (у т.ч. 4 – у іноземних); **91** статті (11 *(2 англ. мовою)* – у вітчизняних фахових наукових журналах, 4 *(англ. мовою)* – в зарубіжних, проіндексованих у Scopus / Web of Science Core Collection), 76 – у збірниках матеріалів конференцій), **1** – інформаційно-аналітичні матеріали.

2. Результати дослідження обговорювалися на засіданнях вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України, у виступах науковців лабораторії на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, вебінарах, семінарах, круглих столах тощо; співробітники лабораторії були організаторами (співорганізаторами)

Advances in Design, Simulation and Manufacturing VII. Proceedings of the 7th International Conference on Design, Simulation, Manufacturing: The Innovation Exchange, DSMIE-2024, June 4–7, 2024, Pilsen, Czech Republic. Volume 1: Manufacturing Engineering. Springer, Cham, (p. 498–508) https://doi.org/10.1007/978-3-031-61797-3_42 URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-61797-3_42

[2] Каленський, А. А. & Герлянд, Т. М. (2022) Принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: педагогічні науки,* 3(50), Ч.1, 233–238 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733579

[3] Герлянд, Т. М. (2023). Педагогічні умови розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. In: *Modern teaching methods in pedagogy and philology*: *collective monograph* / Azarenkov V. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 98–107. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734550

[4] Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. & Пятничук, Т. В. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства:* методичний посібник. Київ: ІПО НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669

25 масових науково-практичних заходах, на яких оприлюднювались та обговорювались результати прикладного дослідження.

3. Результати дослідження втілювалися у пропозиціях до проєктів постанов Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України.

4. Упродовж звітного періоду відділом здійснювалось понад 60 оприлюднень результатів наукових досліджень через електронні ресурси (вебсайт Інституту професійної освіти НАПН України (https://ivet.edu.ua), портал Національної академії педагогічних наук України) (http://naps.gov.ua), Електронну бібліотеку НАПН України (http://lib.iitta.gov.ua).

5. Станом на листопад 2024 року кількість скачувань усіх публікацій відділу з репозиторію Електронної бібліотеки НАПН України становить 211 780, за поточною темою – 4072. Наукометричний показник відділу h-24, 10-індекс – 66.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у формуванні готовності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти до імплементації стратегії сталого розвитку та підвищенні якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, створенні методичного інструментарію для впровадження екоорієнтованих педагогічних технологій в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти, задоволенні індивідуальних освітньо-професійних потреб різних категорій слухачів, забезпеченні закладами освіти безперервної, відкритої освіти упродовж життя.

Очікується, що впровадження розроблених методик і використання в освітньому процесі запропонованого навчально-методичного комплексу надасть змогу суттєво покращити рівень готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, що, в свою чергу, сприятиме реалізації завдань екологічно спрямованого виховання здобувачів професійної освіти, зміцненню екологічних знань, розвитку екологічного мислення і свідомості, активізації екологічної діяльності та зростанню відповідальності майбутніх фахівців за наслідки професійної діяльності.

Результати виконання прикладного наукового дослідження «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (2022–2024 рр.), державний

реєстраційний номер 0122U000568, обговорено і затверджено рішенням вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України, протокол № 12 від 25 листопада 2024 року свідчать, що напрям наукового пошуку, одержані наукові результати дослідження та їх оприлюднення з метою впровадження мають важливе практичне значення для подальшого розвитку системи професійної (професійно-технічної) освіти у повоєнний період відновлення України.

У тому числі підготовлено та впроваджено ***чотири*** одиниці планової продукції:

Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. & Пятничук, Т. В. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства:* методичний посібник. Київ: ІПО НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669

Гайдук, О. В., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А. & Лапа, О. В. (2023). *Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів:* практичний посібник. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/73856

Герлянд, Т. М., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А. & Лапа, О. В. (2024). *Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі:* практичний посібник. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743511

Пятничук, Т. В., Гоменюк, Д. В. & Заславська, С. І. (2024). *Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві:* практичний посібник. Київ: ІПО НАПН України https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743500

3 РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ

3.1 Програма експериментального дослідження

Схвалено рішенням вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України (протокол № 3 від 21.02.2022 р).

1. Актуальність дослідження. Розв'язання існуючих нагальних екологічних проблем довкілля та охорони здоров'я людини потребує трансформації політичних, економічних, соціокультурних та освітніх її пріоритетів. Стратегію вирішення цих проблем вбачаємо у переосмисленні ролі й значущості вітчизняної системи професійної освіти, яка спрямована на забезпечення паритету суспільства та природи, особистості й навколишнього середовища.

Сучасна екологічна криза є складовою національної політики переважної більшості країн світу. Посилення уваги суспільства до сучасних екологічних проблем потребує нового усвідомлення, докорінного перегляду екологічної підготовки викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, екологізації професійної освіти, про що йдеться в чисельних законах та законодавчих актах. Одне із провідних завдань цієї політики спрямоване на досягнення кардинальних змін у ставленні людини до природи, формування її екологічної свідомості, екологічного мислення. Це значною мірою залежить від рівня сформованості відповідної компетентності викладача закладу професійної (професійно-технічної) освіти та його професійної готовності до означеного напряму педагогічної діяльності.

Попри це, вивчення означеної проблеми дає підстави стверджувати, що у здійсненні професійної підготовки викладачами закладів професійної (професійно-технічної) освіти є ще багато неузгоджених питань, а в розробках її методичних основ виокремлюють чимало невирішених проблем, зокрема, недостатньо уваги відводиться екологічній складовій професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. У зв'язку з цим актуалізується необхідність проведення експерименту з теми: «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства».

2. Мета експерименту – експериментально перевірити методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у

професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства для підвищення рівня їхньої підготовленості до професійної діяльності на засадах сталого розвитку.

3. Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

4. Предмет дослідження – методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

5. Гіпотеза експерименту. Ефективне розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства можливе за умов: оновлення змісту професійної підготовки означеної категорії фахівців з використанням екоорієнтованих методик за рахунок поетапного розгортання технології їх здійснення; розроблення та застосування означених методик є організаційно-методичним алгоритмом, що утворюють цілісність за метою та послідовністю їх функціонування; створення навчально-методичних комплексів, що забезпечуватимуть впровадження методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників.

6. Завдання експерименту.

1. З'ясувати стан дослідженості проблеми та досвід застосовування екоорієнтованих педагогічних технологій у педагогічній практиці.
2. Створити та обґрунтувати методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.
3. Експериментально перевірити методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.
4. Розробити й упровадити в практику закладів професійної (професійно-технічної) освіти навчально-методичний комплекс щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у

професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

7. Теоретико-методологічні засади та основні ідеї експерименту. Ідея експерименту ґрунтується на припущенні, що експериментально перевірені методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства позитивно впливатимуть на здатність педагога до суб'єкт-суб'єктної взаємодії на основі стійких потреб і мотивів активізації педагогічної діяльності, ґрунтовного володіння ним комплексом спеціальних і методичних знань, умінь розробляти продуктивні алгоритми опанування здобувачами освіти майбутньою професійною діяльністю у синтезі зі сформованими установками на інноваційну екологізацію освітнього процесу.

8. Методи дослідження. *Емпіричні:* опитування, анкетування – для визначення рівнів сформованості розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій; експертне оцінювання – з метою виявлення комплексу педагогічних умов та розроблення навчально-методичного комплексу щодо їх упровадження в освітній процес; *педагогічний експеримент (послідовний)* – з метою перевірки дієвості обґрунтованих педагогічних умов розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснювати розробку та застосовувати екоорієнтовані методики у своїй роботі; *статистичні:* математичні методи обробки й аналізу отриманих експериментальних даних.

9. Заклади освіти, установи, організації, в яких планується експеримент із зазначенням повної назви:

ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти»; ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище»; ДНЗ «Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу»; Решетилівський професійний аграрний ліцей ім. І. Г. Боровенського Полтавської області; ДНЗ «Київське регіональне вище професійне училище будівництва»; Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти НАПН України; Кам'янський професійний ліцей; ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» (заклад переміщено до м. Запоріжжя); Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області; Навчально-

методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області; Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Київській області; Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у м. Києві; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Миколаївській області; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Закарпатській області.

10. Організаційно-кадрове забезпечення експерименту:

Керівник: Герлянд Т. М., зав. відділу., д. пед. н., старший науковий співробітник;

Виконавці:

Каленський А. А., пров.н.с., д. пед. н., професор;

Пятничук Т. М., с. н. с., к. пед. н.;

Лапа О. В., с. н. с., к. пед. н.;

Гоменюк Д. В., с. н. с., к. пед. н. (0,5 ст.);

Гайдук О. В., н. с., к. пед. н.;

Дрозіч І. А., н.с., к. пед. н. (0,5 ст.);

Заславська С. І., н.с., к.тех. н., доцент.

Констатувальний етап (січень – грудень 2022 р.)			
Етапи виконання	**Термін виконання**	**Очікувані результати**	**Форма подання**
1. Аналіз практичного досвіду з проблеми, розробка програми експерименту	Січень-квітень, 2022	Аналітичні матеріали про стан досліджуваної проблеми	Аналітична довідка
2. Експертиза програми експерименту	Травень, 2022	Заявка і програма експерименту	Затверджена програма експерименту
3. Підготовка опитувальника для викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти, його розповсюдження	Червень, вересень-жовтень, 2022	Методика та інструментарій опитування, аналітична довідка за результатами опитування	Опитувальник (google-form), аналітична довідка.
4. Проведення Всеукраїнського вебінару з проблеми розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства	Жовтень, 2022	Інформація про проведення вебінару на сайті Інституту	Інформаційний лист, програма вебінару, сертифікати для доповідачів, рекомендації вебінару.
5. Підготовка звіту про результати констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи	Листопад-грудень 2022	Звітні матеріали	Розгорнутий звіт
Формувальний етап (січень 2023 р. – грудень 2023 р.)			
1. Розробка матеріалів до навчально-методичного комплексу щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників сфери ресторанного господарства.	Січень-травень, 2023	Статті; рукопис розділів практичного посібника	Методичні матеріали

2. Розробка та експериментальна перевірка методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.	Березень-травень, 2023	Методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства	Аналітичні матеріали
3. Проведення Всеукраїнських вебінарів з проблем екоорієнтованої професійна підготовки майбутніх фахівців для повоєнної відбудови економіки.	Березень, жовтень, 2023	Інформація про проведення вебінару на сайті Інституту	Інформаційний лист, програма вебінару, сертифікати для доповідачів, рекомендації вебінару
4. Розробка матеріалів до навчально-методичного комплексу щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної та аграрної галузей.	Вересень-листопад 2023	Рукопис розділів практичних посібників	Методичні матеріали
5. Підготовка звіту про результати формувального етапу дослідно-експериментальної роботи	Листопад, 2023	Звітні матеріали	Розгорнутий звіт
Узагальнювальний етап (січень 2024 – грудень 2024)			
1. Узагальнення результатів дослідно-експериментальної роботи	Січень-лютий, 2024	Аналітичні матеріали	Інформаційно-аналітична довідка
2. Упровадження методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній	Березень-квітень, 2024	Аналітичні матеріали	Методичні матеріали

підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства			
3. Упровадження навчально-методичного комплексу щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства	Травень-червень, 2024	Методичні рекомендації	Практичні посібники
4. Підготовка підсумкового звіту дослідно-експериментальної роботи	Вересень-жовтень, 2024	Аналітичні матеріали	Розгорнутий звіт

Пріоритетний напрям (тематика) наукових досліджень: Пріоритетний напрям 8. Професійна (професійно-технічна) освіта. Фахова передвища освіта. Інформаційні та комунікаційні технології. Інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси.

Експеримент реалізується в рамках виконання наукового дослідженння відділу змісту і технологій професійної освіти ІПО НАПН України: «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»; державний реєстраційний номер 0122U000568; роки виконання: 2022-2024. (Рішення вченої ради ІПО НАПН України, протокол №1 від 20.01.2020 р.).

Заклади, установи, організації, на базі яких проводиться експеримент: ДПТНЗ «Дніпровський центр професійно-технічної освіти»; ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище»; ДНЗ «Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу»; Решетилівський професійний аграрний ліцей ім. І. Г. Боровенського Полтавської області; ДНЗ «Київське регіональне вище професійне училище будівництва»; Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області; ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей»; Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти НАПН України; Навчально-методичний

центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області; Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у м. Києві; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Миколаївській області; Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області; Національний транспортний університет; Навчально-методичний центр у Закарпатській області.

Терміни проведення: 01.01.2022-31.12.2024 рр.

Тип експерименту: послідовний педагогічний експеримент.

Науковий керівник: Герлянд Тетяна Миколаївна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Інновації, що відпрацьовувалися в експериментальній роботі: методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (для будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства).

3.2 Результати експериментальної роботи

3.2.1 Констатувальний етап

Констатувальний етап експерименту здійснено відповідно до затвердженої «Програми та методики наукового дослідження за темою «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства», схваленої рішенням вченої ради ІПО НАПН України (протокол № 2 від 21.02.2022 р).

Його мета полягала в діагностичному аналізі стану розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, дослідженні готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до цього виду діяльності.

У ході дослідження було також уточнено зміст основних категорій. Готовність викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій розглядаємо як інтегральне утворення особистості, поступовий процес неперервної, активної теоретичної й

практичної діяльності викладача, спрямованої на здобування знань, розвиток відповідних здібностей майбутніх кваліфікованих робітників, їхньої стійкої мотивації у ставленні до еколого-валеологічних проблем на тлі позитивного емоційного сприйняття, на формування переконань і відповідної поведінки в розв'язанні екологічних, природоохоронних та здоров'язбережувальних завдань у синтезі зі сформованими установками на інноваційну організацію освітнього процесу, а саме, розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій.

У структурі такої готовності виділено ціннісно-мотиваційний (цілі, мотиви екоорієнтованої діяльності); інформаційно-знаннєвий (знання суті екоорієнтованої діяльності, методів і форм), рефлексивно-діяльнісний (інформаційно-аналітичні, організаційні, комунікативні, технологічні вміння, рефлексивні здібності тощо) та контрольно-оцінний (критичне осмислення результатів професійної діяльності щодо розроблення та використання екоорієнтованих педагогічних технологій) компоненти.

Для реалізації завдань констатувального етапу дослідження впродовж вересня-жовтня 2022 року було проведено інтернет-опитування за допомогою веб-сервісу Google Forms за спеціально розробленою анкетою (https://docs.google.com/forms/d/16U3p6VBnKhTrLZGkjgP2KR44FdTzovmMbyFU1koMZMc/edit?usp=drive_web).

Загалом було опитано 426 педагогів з 24 областей України та м. Києва. З них: 21,5 % працюють у закладах професійної (професійно-технічної) освіти будівельної галузі; 22,5 % – аграрної галузі; 16,5 % – сфери послуг та громадського харчування; 20,8 % – в закладах іншої профілізації. Враховуючи те, що для проведення масових опитувань вважається достатнім охопити 400 осіб (для допустимої похибки 5 %), таку вибірку можна вважати цілком репрезентативною.

В опитуванні взяли участь педагогічні працівники різних кваліфікаційних категорій, які мають різні педагогічні звання та стаж роботи.

За стажем їхньої професійної діяльності вони розподілилися таким чином (рис. 3.1): 39,5 % – працюють у закладі понад 20 років; 15,9 % – 15-20 років; 15,9 % – від 10 до 15 років; 14,0 % – від 5 до 10 років; 14,7 % – від 1 до 5 років.

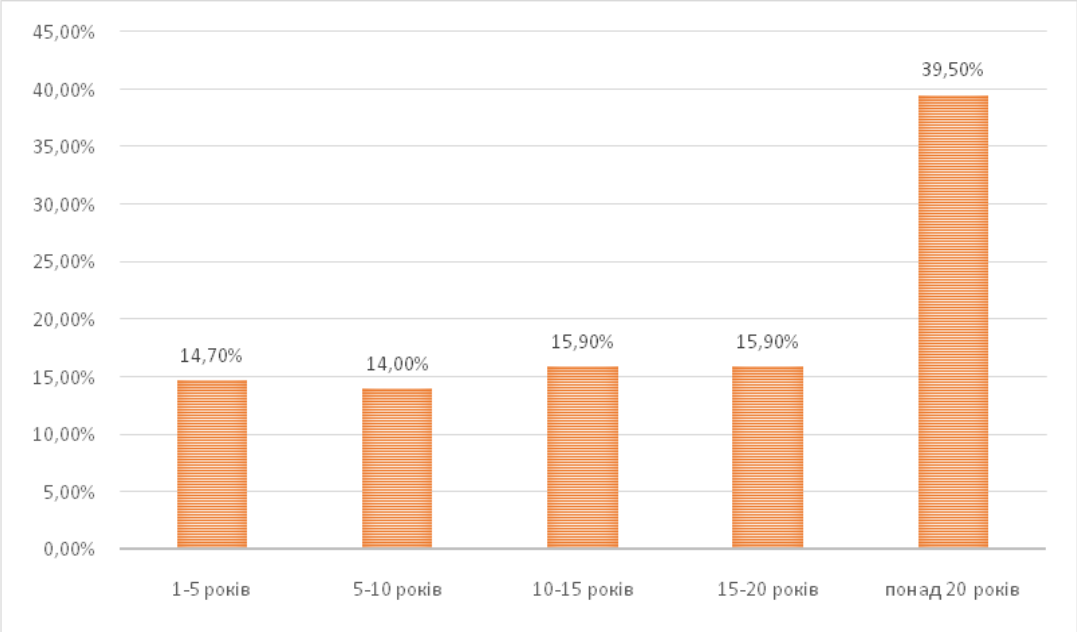

Рис. 3.1. Розподіл викладачів (у %) за стажем

У ході дослідження з'ясовувалися думки викладачів про причини, що знижують якість професійної підготовки у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. 53,6 % відмітили, що досить негативно цьому сприяє дистанційне навчання; 17,4 % респондентів вказали на слабку методичну та матеріально-технічну оснащеність закладу; 1,9 % – формальний характер проведення занять викладачем; 4,0 % – формальний характер відвідування занять учнями; 10,0 % – неякісний набір учнів у навчальні групи, іншу причину вказали 13,1 % опитаних.

Підвищують якість професійної підготовки у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, на думку респондентів, наступне (рис. 3.2.): 32,0 % вважають, що цьому активно сприяє висококваліфікований педагогічний колектив закладу; 42,0 % – оснащеність закладу необхідним навчальним обладнанням та методичним матеріалом; 11,0 % – відмітили позитивну атмосферу в навчальному закладі; 3,0 % – інші причини. Також 12,0 % респондентів вказали безпосереднє застосування нових технологій навчання у своїй професійній діяльності, зокрема екологічного змісту.

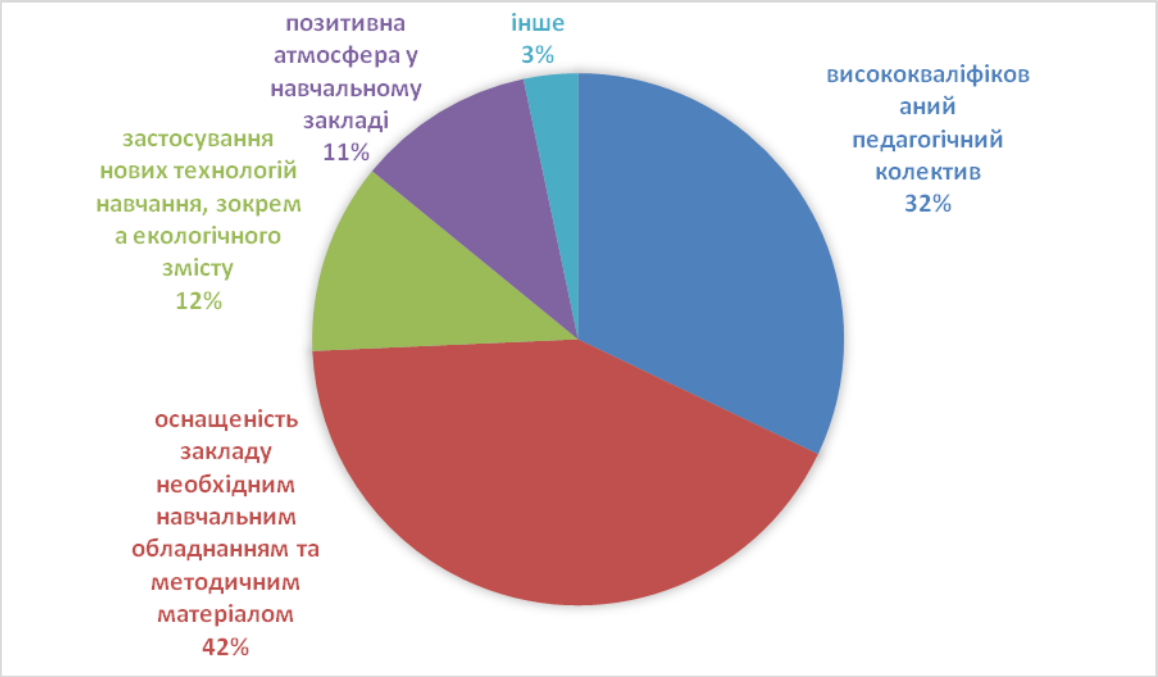

Рис. 3.2. Розподіл чинників (у %), що впливають на підвищення якості професійної підготовки у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Загалом викладачі акцентували, що використовують у своїй професійній діяльності педагогічні технологій екоорієнтованого змісту постійно – 24,7 %; епізодично – 66,7 %, при цьому не використовують їх взагалі – 8,6 % опитаних. Тобто, спостерігаємо значний інтерес викладачів до екологічно спрямованих педагогічних технологій. Насамперед, це пов'язано з наявністю певного навчально-методичного забезпечення у закладі.

Найбільш важливим у використанні екоорієнтованих педагогічних технологій безпосередньо у професійній діяльності викладача респонденти відмітили наступні чинники, що сприяють цьому: наявність методичних матеріалів – 11,1 % опитаних; використання ресурсів мережі Internet – 32,4 %; поглиблене вивчення нових надходжень з навчальних методик викладання –32,6 %; створення і використання електронних посібників – 17,0 % ; інше – 6,9 %. Найчастіше вони отримують необхідну інформацію екологічного змісту з мережі Internet – 72,3 %; з додаткової літератури, яку опрацьовують самостійно – 8,3 %; з постійного моніторингу засобів масової інформації – 14,2 %; інших джерел – 3,1 %. При цьому не цікавляться цим питанням 2,1 % респондентів.

Слід також відмітити, що викладачі застосовують для висвітлення екологічних питань у своїй професійній діяльності (рис. 3.3): словесні або наочні методи – 35,4 %; практичні – 17,0 %; проблемного викладу – 12,7 %; інтерактивні – 25,2 %; дослідницькі – 6,1 %; інші методи – 3,6 % опитаних.

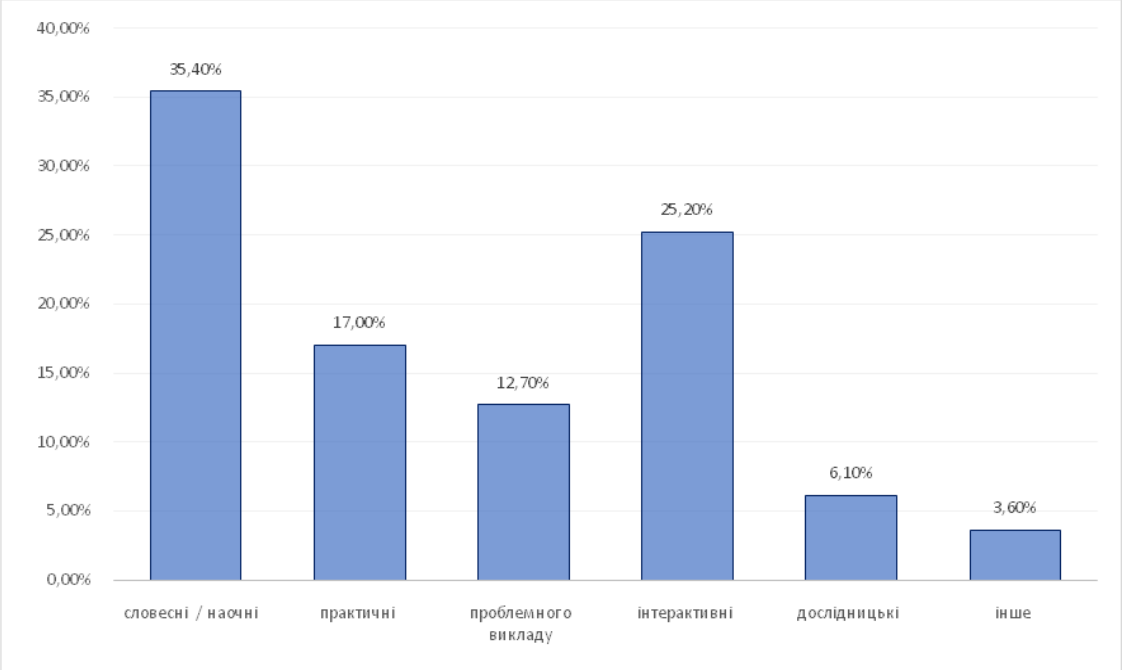

Рис. 3.3. Класифікація методів (у %), які викладачі використовують у професійній діяльності для висвітлення екологічних питань

Бракує викладачам для організації екологічної діяльності екологічних знань – 26,5 %; мотивації – 6,2 %; методичних знань – 5,5 %; практичних умінь та навичок – 18,7 % ; методичних розробок – 20,4 %; інше – 22,7 %.

На основі теоретичного аналізу сучасних наукових праць з проблематики дослідження та результатів констатувального етапу експерименту виокремлено три рівні готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій: високий рівень – характеризується їхньою майстерністю щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; середній – пов’язаний з перенесенням засвоєних алгоритмів розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій в умови реального освітнього процесу; низький рівень – притаманний викладачам, які застосовують окремі елементи екоорієнтованої діяльності у професійній підготовці майбутніх

кваліфікованих робітників на основі запозиченого досвіду колег, за чотирма компонентами їх вияву (ціннісно-мотиваційний, інформаційно-знаннєвий, рефлексивно-діяльнісний, контрольно-оцінний).

Аналіз отриманих результатів свідчить про середній рівень сформованості готовності викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників за усіма чотирма компонентами (рис. 3.4).

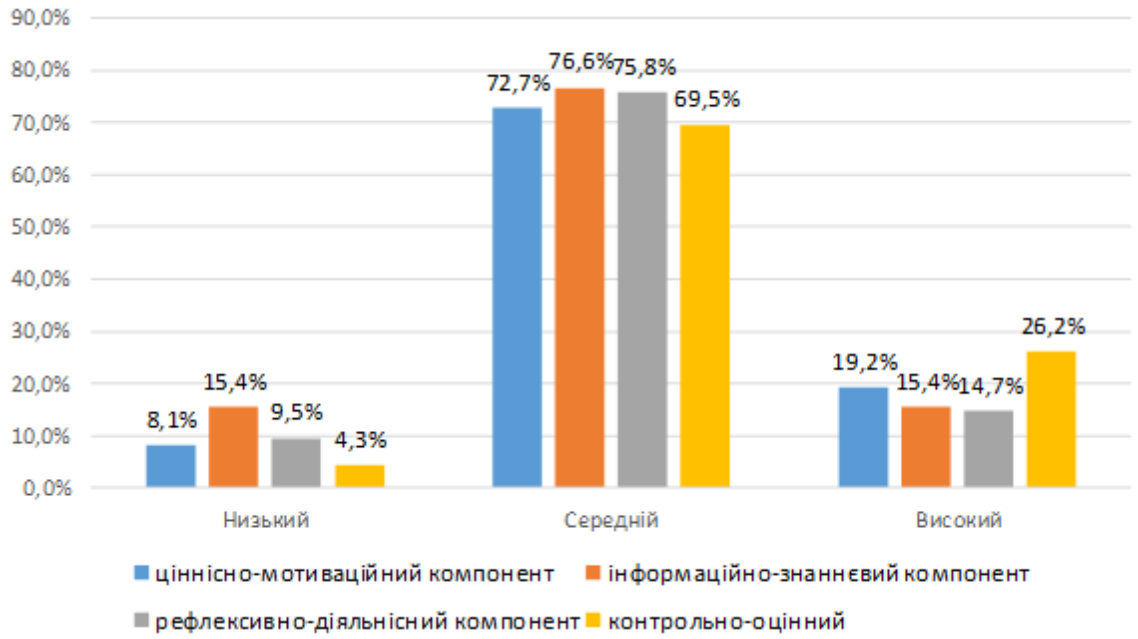

Рис. 3.4. Розподіл викладачів (у %) за рівнями сформованості готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (констатувальний етап)

Отже, вони оцінюють свої знання стосовно розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, переважно, на середньому рівні. Згідно з отриманими даними, особливої уваги потребує формування у викладачів знань щодо розроблення, методів і прийомів реалізації відповідних методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій навчання.

Результати дослідження стану розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства дали змогу сформувати такі *висновки*:

1. З’ясовано, що більшість викладачів використовують екоорієнтовані педагогічні технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців епізодично, але лише п’ята частина опитаних викладачів постійно та успішно розробляє й використовує такі технології. Перевага при цьому надається словесним (наочним) або інтерактивним методам, недостатньо використовуються дослідницькі та методи проблемного викладу.

2. При розробці екоорієнтованих педагогічних технологій безпосередньо у професійну діяльність викладач користується ресурсами мережі Internet, що надає можливість розвитку дослідницьких навичок майбутніх кваліфікованих робітників, здатності до самоосвіти, сприяння професійному розвитку, формуванню професійно важливих якостей. На думку викладачів, реалізації екоорієнтованих технологій професійного навчання заважає недостатній рівень матеріально-технічної бази закладу та дистанційне навчання.

3. Узагальнено результати вивчення розподілу учасників експерименту за рівнями (високий, середній, низький) готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, виконано їх порівняльний аналіз стосовно компонентів цієї готовності після констатувального етапу експерименту. Визначено, що викладачі мають, переважно, середній рівень усіх чотирьох компонентів готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. Найбільший відсоток має за цим рівнем сформованість інформаційно-знаннєвого компоненту готовності (76,6 %), на другому місті – рефлексивно-діяльнісний (75,8 %), на третьому – ціннісно-мотиваційний (72,7 %), на останньому – контрольно-оцінний (69,5%). Отже, існує потреба в постійному розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій за сучасних умов, що доцільно здійснювати у формі окремих методик, поступового запровадження групових, міждисциплінарних, професійно спрямованих проєктних методів, кейсів тощо.

Отже, у ході виконання експериментальної роботи на констатувальному етапі *вперше:*

– здійснено діагностичний аналіз стану розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, дослідження

готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до цього виду діяльності;

– уточнено зміст поняття «готовність викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій». У структурі такої готовності виділено ціннісно-мотиваційний (цілі, мотиви екоорієнтованої діяльності); інформаційно-знаннєвий (знання суті екоорієнтованої діяльності, методів і форм), рефлексивно-діяльнісний (інформаційно-аналітичні, організаційні, комунікативні, технологічні вміння, рефлексивні здібності тощо) та контрольно-оцінний (критичне осмислення результатів професійної діяльності щодо розроблення та використання екоорієнтованих педагогічних технологій) компонент;

– узагальнено результати вивчення розподілу учасників експерименту за рівнями (високий, середній, низький) готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, виконано порівняльний аналіз показників після констатувального етапу експерименту.

Висновки про виявлені проблеми: вивчення сучасного стану розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників дав змогу стверджувати що: відсутній цілеспрямований процес його проєктування та використання; значна кількість викладачів не достатньо підготовлена до продуктивного її здійснення, що виявляється у відсутності необхідного навчального обладнанням та методичних матеріалів, спостерігається також відсутність нових надходжень (підручників, методичної літератури) з використання педагогічних технологій екоорієнтованого змісту в закладах професійно (професійно-технічної) освіти, що у майбутньому негативно позначається на навчальні результати майбутніх кваліфікованих робітників. Викладене дає змогу зробити висновок, що розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників дуже повільно трансформується в напрямі задоволення потреб сьогодення щодо підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних презентувати себе в освітньому середовищі, і не приносить бажаних результатів, а отже, потребує переосмислення існуючого досвіду та розроблення комплексної педагогічної системи цілеспрямованого її проєктування, функціонування та реалізації.

Шляхи вирішення виявлених проблем засобом інновацій: створення та експериментальна перевірка методик розроблення та

застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

3.2.2 Формувальний етап

Мета етапу полягала в підготовці методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства та експериментальній перевірці ефективності їх застосування.

У ході дослідження було також уточнено зміст основних категорій. Екоорієнтовану педагогічну технологію професійної підготовки кваліфікованих робітників розглядаємо як цілеспрямовану організацію освітнього процесу, що відображає науково обґрунтований проєкт логічно структурованої системи етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їх професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Як відомо, стан екологічної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти значною мірою залежить від рівня сформованості відповідної компетентності викладача та його професійної готовності до означеного напряму педагогічної діяльності.

Досягти цього можливо шляхом формування цієї готовності до розроблення і застосування екоорієнтованих педагогічних технологій в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Відомо, що традиційна педагогічна технологія навчання в освіті зорієнтована на донесення наукових знань, з одного боку, та їх засвоєння – з іншого. Вона виходить з того, що зовнішнє безпосередньо формує внутрішнє. Здобувач освіти підпадає під поняття «об'єкт», який керується за допомогою зовнішніх впливів, загальних стандартів та нормативів, забезпечуючи формування та розвиток власних пізнавальних процесів і якостей, задуманих та спрогнозованих викладачем. Але він сприймає лише те, що може й хоче сприймати, переломлюючи навчальні впливи через призму своєї індивідуальності, тобто як «суб'єкт». Таке навчання необхідно трансформувати в інше, при якому здобувач освіти стає суб'єктом навчання. Отже, потреба у нових педагогічних технологіях, зокрема й екоорієнтованих, спричиняється новими

потребами суспільства, що спрямовані на досягнення гармонії у відносинах між людиною, суспільством і природою.

Визначено, що у процесі становлення екоорієнтованої педагогічної технології можна виокремити такі етапи: актуалізація суспільної потреби у збереженні довкілля – фундаментальні знання у науковій думці щодо сталого розвитку – розробка нової екоорієнтованої технології – популяризація та реалізація цієї технології в педагогічній системі. У екоорієнтованій технології навчання ставиться провідна мета – виявити закономірності взаємодії викладачів та здобувачів освіти, а саме: змісту, форм, методів і засобів навчання. При такому підході ця технологія представляє, по-суті, організацію такого процесу навчання, що передбачає певну систему дій та взаємодії всіх елементів цього процесу, що сприяють забороні небезпечних дій як для людини, так і для природи. Отже, екоорієнтована педагогічна технологія навчання, як вже зазначалося вище, – цілеспрямована організація освітнього процесу, що відображає науково обґрунтований проєкт логічно структурованої системи етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їх професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб’єктів освітнього процесу.

Програмно-методичне забезпечення екоорієнтованої педагогічної технології повинно задовольняти вимоги науковості, системності, технологічності, достатньої повноти і реальності здійснення. Від професіоналізму викладачів залежить якість результатів, отриманих упродовж реалізації екоорієнтованої технології. Саме проблема якості відтворення конкретної технології викладачами обумовлює її затребуваність у педагогічному середовищі.

Основними завданнями екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників визначено: усвідомлення цінності екологічного знання майбутніх кваліфікованих робітників; створення розвивального творчого пізнавального середовища для виявлення суб’єктних можливостей майбутніх кваліфікованих робітників у вирішенні екологічних проблем; організація співробітництва та діалогового спілкування між суб’єктами освітнього процесу.

Наприклад, екоорієнтована педагогічна технологія проблемного навчання у професійній підготовці майбутніх робітників будівельної галузі передбачає застосування викладачами системи прийомів і методів для самостійного знаходження учнями рішень практичних

екологічних проблем будівельної галузі, формування стійких основ майбутньої професійної діяльності та передбачає застосування: проблемного методу (пояснення учнями процесів на основі явищ та фактів, використання протиріч, зокрема обґрунтувати відповідь на питання: що змінилося б, якщо замінити природні матеріали на штучні при виготовленні будівельних матеріалів?; чи існує зв'язок між використанням природних матеріалів та змінами клімату? тощо); частково-пошуковий метод (пропонується здобувачам освіти самостійно вибрати напрями пошуку шляхів зменшення використання природних матеріалів для виробництва будівельних матеріалів, обдумати способи використання відходів виробництва, провести дослідження досвіду країн світу з використання надр та їх збереження, зафіксувати факти, зробити відповідні висновки); дослідницький метод (передбачає завдання з пошуку інформації щодо вирішення екологічних проблем у зарубіжних країнах; дослідження досвіду збереження природного середовища та використання ресурсів; дослідження історичного досвіду тощо).

Напрями застосування інформаційно-комунікаційних технологій в екоорієнтованій професійній підготовці робітників з професії «лицювальник-плиточник» можуть бути такими: використання електронних лекторів, підручників, енциклопедій з професійно-теоретичних предметів із включенням авторських розробок викладачів з екологічних проблем по кожній темі, зокрема «Екологічні проблемі при видобутку природної сировини для виготовлення плитки», «Способи уникнення шкоди навколишньому середовищу при виготовленні плитки», «Екологічно чисте виконання лицювальних робіт» тощо; розроблення ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту, зокрема з тем «Екологічні вимоги при виконанні лицювальних робіт», «Домобудівельні норми та їх роль» тощо; моделювання процесів і явищ у будівельній галузі із забезпечення екологічних норм при проведенні лабораторних робіт, зокрема «Приготування розчинів для лицювальних робіт», «Використання сучасних матеріалів для лицювальних робіт» тощо; забезпечення дистанційної форми навчання: розроблення викладачами відео-уроків, презентацій, завдань для самостійного пошуку рішень з екологічних питань будівельної галузі; проведення інтерактивних освітніх телеконференцій за темами «Екологічні способи використання природних ресурсів», «Використання відновлювальних джерел енергії в будівельній галузі» тощо; побудова систем контролю й перевірки знань і умінь здобувачів освіти (використання контролюючих

програм-тестів) з основних тем предметів; створення і підтримка вебсайтів закладів освіти з екологічних напрямів: розроблення і висвітлення презентацій для предметних тижнів та профорієнтаційної роботи «Сучасне будівництво і екологія», «Вирішення проблем навколишнього середовища у професії», «Моя професія і екологія», «Відео про професію» тощо; створення здобувачами освіти презентацій дослідженої ними інформації щодо екологічних проблем, пов'язаних з професією («Екологія відновлювальних енергоносіїв», «Використання природніх ресурсів» тощо); здійснення проєктної та дослідницької діяльності: виконання творчих випускних робіт із включенням розділу щодо розгляду екологічних проблем.

У екоорієнтованій професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників аграрної галузі найбільш доцільним і результативним може бути виконання інформаційних, практико-орієнтованих та творчих проєктів. Екоорієнтований інформаційний проєкт передбачає виконання здобувачами завдань на збір і оброблення інформації, зокрема з історії використання людством добрив, способів утилізації відходів, екологічних наслідків недбалого використання відходів тощо. Екоорієнтований практико-орієнтований проєкт передбачає вдосконалення професійних умінь здобувачів освіти та формування екологічно доцільної поведінки у професійній діяльності: з професійно-теоретичних предметів – розроблення проєктів з певних тем технології виконання аграрних робіт, матеріалознавства з урахуванням можливої шкоди довкіллю від професійної діяльності та способів її уникнення; на професійно-практичній підготовці – виконання власних практичних проєктів з професії аграрного спрямування з урахуванням екологічних проблем, які створює ця галузь, при проведенні комплексних робіт, проходженні підсумкової атестації тощо.

Отже, впровадження педагогами екоорієнтованих педагогічних технологій у професійну підготовку майбутніх робітників уможливлює позитивний вплив на їхнє екологічне виховання і розвиток, активізацію пізнавальної діяльності, відповідальність за наслідки професійної діяльності, формування екологічної культури, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості.

Особливістю методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства. є використання освітніх кейсів екологічного спрямування, які розглядаються як: спосіб застосування

конкретної ситуації, яка містить проблему для розв'язання з метою формування необхідного досвіду (знань) здобувачів освіти у процесі вирішення проблеми; технологію навчання, яка використовує опис та аналіз реальних ситуацій з метою формування необхідного досвіду учнів для вирішення проблеми. Тобто кейс-технологія становить реальну ситуацію, яка може виникнути в певній галузі діяльності та над якою викладачу та здобувачам освіти необхідно працювати спільно, щоб знайти обґрунтоване рішення.

Кейс-технологія відіграє особливу роль у навчанні: становить специфічний різновид дослідницької технології, включаючи операції дослідницького процесу, аналітичні процедури; виступає як технологія колективного навчання, важливими складовими якої є робота в групі (або підгрупах) і взаємний обмін інформацією; технологія, суть якої полягає у зануренні групи в ситуацію, формуванні ефектів примноження знання, обміну відкриттями тощо; інтегрує в собі технології розвивального навчання, охоплюючи процедури індивідуального, групового і колективного розвитку, формування різноманітних особистісних якостей здобувачів освіти; виступає як специфічний різновид проєктної технології: формулювання проблеми та шляхів її вирішення відбувається на підставі кейсу, який виступає одночасно у вигляді технічного завдання та джерела інформації для усвідомлення варіантів ефективних дій; включає значні досягнення технології «створення успіху», тобто передбачається діяльність з активізації учнів, стимулювання успіху, підкреслення досягнень, що виступає однією з головних рушійних сил методу, забезпечує формування стійкої позитивної мотивації, нарощування пізнавальної активності.

У професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників з використанням викладачами освітніх кейсів екологічного спрямування передбачається інтеграція різних методів: моделювання – побудова моделі ситуації; системний аналіз – системне представлення і аналіз ситуації; мисленнєвий експеримент – спосіб отримання знання про ситуації за допомогою її перетворення; методи опису – створення опису ситуації; проблемний метод – представлення проблеми, що лежить в основі ситуації; метод класифікації – створення упорядкованих переліків властивостей, ознак, що характеризують ситуації; ігрові методи – представлення варіантів поведінки героїв ситуації; «мозковий штурм» – генерування ідей відносно ситуації; дискусія – обмін поглядами з приводу проблеми та шляхів її розв'язання.

Виокремлено наступні види освітніх кейсів: пояснювальні; описові або розповідні кейси; міні-кейси; навчальні (керовані) кейси; одиничні кейси; тестові кейси. У професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства доцільно використовувати всі ці види. Завданням викладача є добір відповідної реальної інформації, а здобувачі освіти мають вирішити поставлені питання або завдання. Викладач має допомагати мислити, спілкуватися, сперечатися (але не нав'язувати власну думку), спрямовувати дискусію за допомогою проблемних питань, що передбачає різні варіанти і можливості в навчальній діяльності.

Проведення занять з використанням кейсової технології умовно поділяється на три етапи: організація роботи, безпосередня робота над кейсом, завершальний етап роботи над кейсом і підбиття підсумків.

На організаційному етапі передбачається знайомство зі змістом кейсу; аналіз змісту кейсу – самостійно впродовж 10–15 хвилин здобувачі освіти ознайомлюються з інформацією та аналізують її, виписують цифрові дані; обговорення кейсу (викладач оцінює ступінь засвоєння матеріалу, підбиває підсумки обговорення й оголошує програму роботи першого заняття); формуються робочі групи з 3–5 учнів і розташовуються в різних частинах аудиторії; обираються модератори груп; розподіляються завдання викладачем з урахуванням побажань кожної підгрупи (якщо тема для всіх підгруп одна, то викладач її оголошує і називає терміни її виконання й представлення результату, детально пояснює цілі й завдання роботи кожної підгрупи, форми подання звіту).

Робочий етап роботи над кейсом передбачає вивчення здобувачами освіти відповідного теоретичного матеріалу, використовуючи конспекти лекцій і практичних занять, підручники і навчальні посібники, інші методичні видання. За можливості можуть використовуватися матеріали з мережі Інтернет, відеоматеріали тощо. Робочі групи здійснюють аналіз ситуаційної задачі (теми, проблеми); розробляють план ситуаційного аналізу; обговорюють результати в кожній підгрупі та приймають рішення; узгоджують свої дії з іншими підгрупами; разом із викладачем координують дії щодо прийняття рішення; здійснюють оформлення рішення, можуть створювати презентацію результатів. На завершальному етапі роботи над кейсом плануються виступи модераторів усіх підгруп про результати роботи; участь здобувачів освіти усіх підгруп та викладача в обговоренні доповідей модераторів; підбиваються підсумки заняття

(формулюються висновки); заслуховуються коментарі викладача; оцінюється робота кожної підгрупи.

Для перевірки результативності виконання його завдань впродовж вересня-жовтня 2023 року було проведено інтернет-опитування серед викладачів з допомогою веб-сервісу Google Forms за анкетою (https://docs.google.com/forms/d/1SsOwCEzLZ9TkJyYj4oZw-pO1MJoV9CMuU552DmCKf4s/edit).

Аналіз отриманих результатів свідчить про високий рівень сформованості готовності викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників за усіма чотирма компонентами (рис. 3.5).

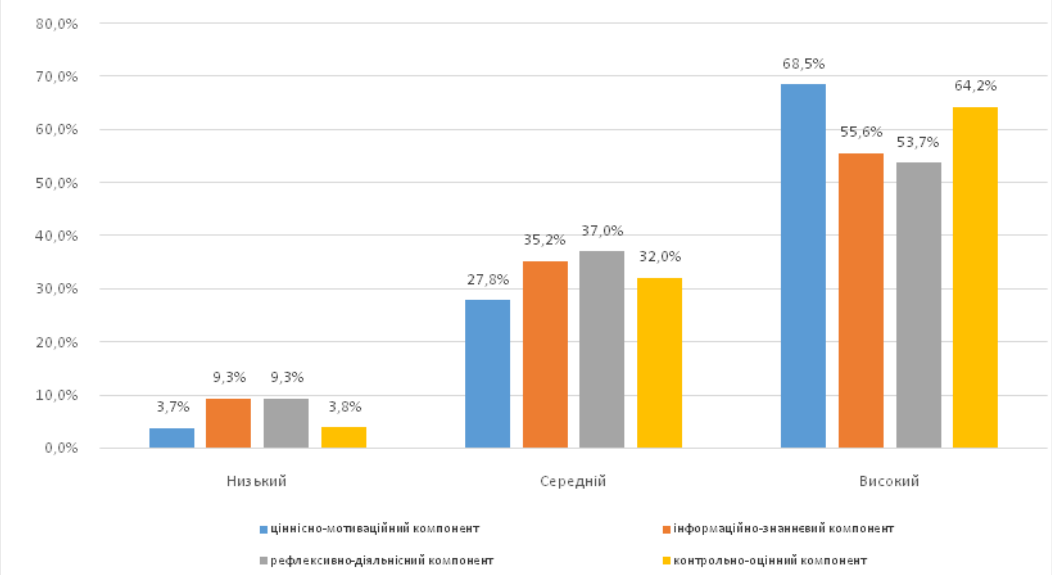

Рис. 3.5. Розподіл викладачів (у %) за рівнями сформованості готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (формувальний етап)

Загалом було опитано 400 педагогів. На основі аналізу отриманих результатів після апробації методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства сформованість готовності викладача до їх реалізації у власній професійній діяльності свідчить про кращі показники, чим на констатувальному етапі відповідно: ціннісно-мотиваційним (високий рівень на формувальному етапі виявив на 49,3 % більше респондентів); інформаційно-знаннєвим (з

високим рівнем стало більше респондентів на 40,2 %); рефлексивно-діяльнісний (високий рівень виявили 53,7 % респондентів, що на 39,0 % більше, ніж на констувальному); контрольно-оцінний (відповідно високий рівень продемонстрували 64,2 % респондентів, що склало на 38,0% більше респондентів) компонентами.

Результати формувального етапу експерименту дали змогу сформувати такі *висновки*:

– створені методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства. Вони охоплюють три етапи, зокрема: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний. На першому етапі за мету ставиться мотивування викладачів до ефективного використання цих технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. На когнітивному етапі викладачі набувають теоретичних знань щодо технологічних прийомів раціонального використання екоорієнтованих педагогічних технологій у своїй педагогічній діяльності. Діяльнісний етап методик забезпечує оволодіння майбутніми кваліфікованими робітниками екоорієнтованими педагогічними технологіями, формування екологічної компетентності, навичок дбайливого ставлення до довкілля. Особливістю методики є застосування освітніх кейсів екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

– узагальнено результати формувального етапу розподілу учасників експерименту за рівнями (високий, середній, низький) готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, виконано їх порівняльний аналіз стосовно компонентів цієї готовності після формувального етапу експерименту. Визначено, що викладачі демонструють високий рівень усіх чотирьох компонентів готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. Найбільший відсоток має за цим рівнем сформованість ціннісно-мотиваційного компоненту готовності (68,5 %), на другому місті – контрольно-оцінний (64,2 %), на третьому – інформаційно-знаннєвий (55,6 %), на останньому – результативно-діяльнісний (53,7 %). Отже, існує потреба в постійному розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих

педагогічних технологій за сучасних умов, що доцільно здійснювати у формі окремих методик, поступового запровадження групових, міждисциплінарних, професійно спрямованих проєктних методів, зокрема освітніх кейсів тощо.

– організовано і проведено серію науково-практичних заходів з використання методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

– упроваджено в практику закладів П(ПТ)О *навчально-методичний комплекс* щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства (збірник екологічно спрямованих освітніх кейсів);

Висновки про виявлені проблеми. Дослідження рівнів сформованості розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій дало змогу з'ясувати, що педагогічні працівники визнають важливість уміння розробляти і застосовувати екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців, мають певні знання і досвід такої діяльності, водночас потребують забезпечення в закладах освіти системної роботи з розвитку готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, упровадження в освітній процес окремих екоорієнтованих методик, поступового запровадження групових, міждисциплінарних, екологічно спрямованих освітніх кейсів.

Шляхи вирішення виявлених проблем засобом інновацій: формування в закладах П(ПТ)О позитивної мотивації викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; просилення екологічної спрямованості змісту предметів професійної підготовки; навчально-методичне забезпечення застосування екоорієнтованих педагогічних технологій в опануванні майбутніми кваліфікованими робітниками професійною кваліфікацією; проведення серії науково-практичних заходів для ознайомлення педагогів закладів П(ПТ)О з новими методиками розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства; підготовка педагогів до впровадження в практику закладів П(ПТ)О відповідного навчально-методичного комплексу.

*Зміни після запропонованих нововведень***.** Очікується, що впровадження розроблених методик і використання в освітньому процесі запропонованого навчально-методичного комплексу дасть змогу суттєво покращити рівень готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, що в свою чергу сприятиме реалізації задань екологічного виховання здобувачів професійної освіти, зміцненню екологічних знань, розвитку екологічного мислення і свідомості, активізації екологічної діяльності та зростанню відповідальності майбутніх фахівців за наслідки професійної діяльності.

3.2.3 Узагальнювальний етап

Мета цього етапу полягала в узагальненні та систематизуванні результатів експериментальної роботи.

Визначено, що у процесі становлення екоорієнтованої педагогічної технології можна виокремити такі етапи: актуалізація суспільної потреби у збереженні довкілля – фундаментальні знання у науковій думці щодо сталого розвитку – розробка нової екоорієнтованої технології – популяризація та реалізація цієї технології в методичній системі. У екоорієнтованій технології навчання ставиться провідна мета – виявити закономірності взаємодії викладачів та здобувачів освіти, а саме: змісту, форм, методів і засобів навчання. При такому підході ця технологія представляє, по-суті, організацію такого процесу навчання, що передбачає певну систему дій та взаємодії всіх елементів цього процесу, що сприяють забороні небезпечних дій як для людини, так і для природи. Отже, екоорієнтована педагогічна технологія навчання, як вже зазначалося вище, – цілеспрямована організація освітнього процесу, що відображає науково обґрунтований проєкт логічно структурованої системи етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їх професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб’єктів освітнього процесу. Програмно-методичне забезпечення екоорієнтованої педагогічної технології повинно задовольняти вимоги науковості, системності, технологічності, достатньої повноти і реальності здійснення. Від професіоналізму викладачів залежить якість результатів, отриманих упродовж реалізації екоорієнтованої технології. Саме проблема якості відтворення конкретної технології викладачами обумовлює її затребуваність у педагогічному середовищі. Основними завданнями

екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників визначено: усвідомлення цінності екологічного знання майбутніх кваліфікованих робітників; створення розвивального творчого пізнавального середовища для виявлення суб'єктних можливостей майбутніх кваліфікованих робітників у вирішенні екологічних проблем; організація співробітництва та діалогового спілкування між суб'єктами освітнього процесу. Наприклад, екоорієнтована педагогічна технологія проблемного навчання у професійній підготовці майбутніх робітників будівельної галузі передбачає застосування викладачами системи прийомів і методів для самостійного знаходження учнями рішень практичних екологічних проблем будівельної галузі, формування стійких основ майбутньої професійної діяльності та передбачає застосування: проблемного методу (пояснення учнями процесів на основі явищ та фактів, використання протиріч, зокрема обґрунтувати відповідь на питання: що змінилося б, якщо замінити природні матеріали на штучні при виготовленні будівельних матеріалів?; чи існує зв'язок між використанням природних матеріалів та змінами клімату? тощо); частково-пошуковий метод (пропонується здобувачам освіти самостійно вибрати напрями пошуку шляхів зменшення використання природних матеріалів для виробництва будівельних матеріалів, обдумати способи використання відходів виробництва, провести дослідження досвіду країн світу з використання надр та їх збереження, зафіксувати факти, зробити відповідні висновки); дослідницький метод (передбачає завдання з пошуку інформації щодо вирішення екологічних проблем у зарубіжних країнах; дослідження досвіду збереження природного середовища та використання ресурсів; дослідження історичного досвіду тощо).

Отже, упровадження педагогами екоорієнтованих педагогічних технологій у професійну підготовку майбутніх робітників уможливлює позитивний вплив на їхнє екологічне виховання і розвиток, активізацію пізнавальної діяльності, відповідальність за наслідки професійної діяльності, формування екологічної культури, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості. Особливістю методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства є використання освітніх кейсів екологічного спрямування, які розглядаються як: спосіб застосування конкретної ситуації, яка містить проблему для розв'язання з метою

формування необхідного досвіду (знань) здобувачів освіти у процесі вирішення проблеми; технологію навчання, яка використовує опис та аналіз реальних ситуацій з метою формування необхідного досвіду учнів для вирішення проблеми. Тобто кейс-технологія становить реальну ситуацію, яка може виникнути в певній галузі діяльності та над якою викладачу та здобувачам освіти необхідно працювати спільно, щоб знайти обґрунтоване рішення.

Майбутній кваліфікованих робітник аграрної галузі повинен легко адаптуватися в нових виробничих умовах, враховувати екосистеми регіонів. Як відомо, наслідки пошкодження екосистем можуть відбиватися на цілих регіонах або на стані всієї планети, зазначені проблеми деградації довкілля постають сьогодні досить активно в Україні, яка сьогодні потерпає від воєнних дій, які охопили значну її територію. Саме тому, екологічні проблеми в країні, територія якої є однією з найбільших серед держав Європи за розмірами, де рівномірно розвинуті промислова та сільськогосподарська галузі, з одного боку, виникає усвідомлення гострої необхідності переходу від філософії антропоцентризму, що розглядає в центрі природи людину, до філософії екоцентризму, яка визнає цінність усіх живих істот на Землі з метою збереження її для майбутніх поколінь, з іншого боку, стали головними рушійними силами зародження й еволюції екологічної освіти молоді в Україні.

Екологізація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної галузі спрямована, зокрема на:

– доповнення змісту професійної підготовки еколого-валеологічною інформацією відповідно до специфіки навчальної дисципліни;

– посилення прикладної спрямованості змісту професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної галузі шляхом їх залучення до екологічної діяльності;

– зорієнтованість на розвиток у майбутніх кваліфікованих робітників аграрної галузі потреби та практичної готовності до екологічної діяльності у ЗП(ПТ)О;

– використання сучасних екоорієнтованих педагогічних технологій у процесі вивчення дисциплін професійного циклу;

– активізація процесу формування екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

Використання завдань екологічного змісту надає також можливість підкреслити важливу роль майбутньої професійної діяльності в протистоянні екологічному невігластву та формування у

здобувачів освіти почуття особистої відповідальності за збереження навколишнього середовища.

Узагальнення отриманих результатів свідчить про високий рівень сформованості готовності викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників за усіма чотирма компонентами.

На основі аналізу отриманих результатів після апробації методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства сформованість готовності викладача до їх реалізації у власній професійній діяльності свідчить про кращі показники, чим на констатувальному етапі відповідно: ціннісно-мотиваційним (високий рівень на формувальному етапі виявив на 49,3 % більше респондентів); інформаційно-знаннєвим (з високим рівнем стало більше респондентів на 40,2 %); рефлексивно-діяльнісний (високий рівень виявили 53,7 % респондентів, що на 39,0 % більше, ніж на констувальному); контрольно-оцінний (відповідно високий рівень продемонстрували 64,2 % респондентів, що склало на 38,0% більше респондентів) компонентами.

Результати експериментальної роботи:

– організовано і проведено серію науково-практичних заходів з використання методик розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, зокрема курси підвищення кваліфікації для викладачів «Методика розроблення освітніх кейсів для підготовки майбутніх фахівців будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»;

– упроваджено в практику ЗП(ПТ)О *навчально-методичний комплекс* щодо розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства (методичний посібник та практичні посібники збірників екологічно спрямованих освітніх кейсів).

Висновки про виявлені проблеми. Дослідження рівнів сформованості розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій дало змогу з’ясувати, що педагогічні працівники визнають

важливість уміння розробляти і застосовувати екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців, мають певні знання і досвід такої діяльності, водночас потребують забезпечення в закладах освіти системної роботи з розвитку готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, упровадження в освітній процес окремих екоорієнтованих методик, поступового запровадження екологічно спрямованих освітніх кейсів.

Шляхи вирішення виявлених проблем засобом інновацій: посилити екологічну спрямованість змісту предметів професійної підготовки; провести серію науково-практичних заходів для ознайомлення педагогів закладів П(ПТ)О з новими методиками розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства; впровадити в практику закладів П(ПТ)О відповідний навчально-методичний комплекс (методичний і три практичних посібники).

Зміни після запропонованих нововведень. Доведено педагогічний ефект впровадження розроблених методик. Визначено, що викладачі демонструють високий рівень усіх чотирьох компонентів готовності до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. Найбільший відсоток має за цим рівнем сформованість ціннісно-мотиваційного компоненту готовності (68,5 %), на другому місті – контрольно-оцінний (64,2 %), на третьому – інформаційно-знаннєвий (55,6 %), на четвертому – результативно-діяльнісний (53,7 %). Отже, використання в освітньому процесі запропонованого навчально-методичного комплексу надало змогу суттєво покращити рівень готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій, що в свою чергу сприятиме зміцненню екологічних знань здобувачів професійної освіти, розвитку в них екологічного мислення і свідомості, активізації екологічної діяльності та зростанню відповідальності за наслідки професійної діяльності. Таким чином підготовлені фахівці зможуть стати активними агентами змін у формування повоєнної парадигми екологічної безпеки України.

4 УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1 Основні показники упровадження результатів наукового дослідження

4.1.1 Оприлюднення

Оприлюднення результатів прикладного дослідження з теми «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» у систему професійної освіти:

1. Результати дослідження обговорювалися на засіданнях вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України, у виступах науковців лабораторії на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, вебінарах, семінарах, круглих столах тощо; співробітники лабораторії були організаторами (співорганізаторами) 25 масових науково-практичних заходах, на яких оприлюднювались та обговорювались результати прикладного дослідження.

2. Результати дослідження втілювалися у пропозиціях до проєктів постанов Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України.

3. Упродовж звітного періоду відділом здійснювалось понад 60 оприлюднень результатів наукових досліджень через електронні ресурси (вебсайт Інституту професійної освіти НАПН України (https://ivet.edu.ua), портал Національної академії педагогічних наук України) (http://naps.gov.ua), Електронну бібліотеку НАПН України (http://lib.iitta.gov.ua).

4. Підготовлено й оприлюднено у базі Zenodo інформаційно-аналітичні матеріали:

Розвиток готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій (2024): інформаційно-аналітичні матеріали за результатами експерименту (2022-2024 рр.) / укл. та наук. керівник Герлянд Т. М. ІПТО НАПН України. https://zenodo.org/records/15129952

5. Завантажено до електронної бібліотеки НАПН України 207 ресурсів з теми дослідження «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної

галузей та сфери ресторанного господарства» (2022–2024 рр.). Станом на грудень 2025 року кількість скачувань усіх публікацій відділу з Електронної бібліотеки НАПН України – 232 188, за поточною темою – 9824.

6. Отримано чотири свідоцтва про реєстрацію авторського права на виробничо-практичну продукцію з теми дослідження (Додаток 3).

4.1.2 Розповсюдження

Розповсюдження результатів наукового дослідження здійснювалося на підставі договорів, укладених із закладами освіти та установами, а також завдяки представленню підготовленої продукції у відкритому доступі на сайті е-бібліотеки НАПН України, офіційному сайті Інституту професійної освіти НАПН України, сайтах партнерів та експонуванню під час освітянських виставок і масових заходів.

Результати наукового дослідження впроваджені: опубліковано за темою ***106 наукових праць***: **14** розділів до колективних монографій (у т.ч. 4 – у іноземних); **91** статті (11 *(2 англ. мовою)* – у вітчизняних фахових наукових журналах, 4 *(англ. мовою)* – в зарубіжних, проіндексованих у Scopus / Web of Science Core Collection), 76 – у збірниках матеріалів конференцій), **1** – інформаційно-аналітичні матеріали.

Результати НД впроваджено в практику освітньої діяльності: Професійно-технічного училища №8 (м. Чернівці) (довідка № 275 від 29.11.2024), Відокремленого структурного підрозділу «Бурштинський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» (довідка № 84 від 07.11.2024), Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві (довідка № 433 від 11.12.2024), Вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького (довідка №01-15/463 від 22.11.2024), Державного навчального закладу «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг» (довідка № 1017 від 21.11.2024), Державного професійно-технічного навчального закладу «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» (довідка № 01/25/379/3 від 25.11.2024), Державного професійно-технічного навчального закладу «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг» (довідка № 446 від 21.11.2024); Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Івано-Франківській області (довідка № 127/04012/24 від 18. 12.2024).

Здійснено популяризацію результатів наукового дослідження шляхом розміщення інформації на *відеохостингу YouTube*:

«Особливості застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у закладах професійної освіти» (22 вересня 2022 р.) https://youtu.be/XDZulJlYdJc (68 переглядів); «Екоорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців для повоєнної відбудови економіки (27 березня 2023 року) https://www.youtube.com/watch?v=tJ2Wph4Nn-4&t=3110s (100 переглядів); «Сучасні практики використання екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників за умов воєнного стану» (25 вересня 2023 року) https://www.youtube.com/watch?v=wGaU7cBkkqk&t=4610s (110 переглядів); «Екоорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців для повоєнної економіки: стан, виклики, перспективи» (26 лютого 2024 р.) https://www.youtube.com/watch?v=vnEc1VtNhh4 (159 переглядів); «Екологізація професійної освіти для повоєнної відбудови економіки та енергетичної незалежності України» (28 жовтня 2024 року) https://www.youtube.com/watch?v=xHY5A9-wO2c (224 переглядів); *офіційному сайті Інституту професійної освіти НАПН України*: «Звіт про роботу лабораторії за перше півріччя на засіданні вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України» (30 червня 2022 року) https://ivet.edu.ua/index.php/component/k2/%E2%84%96/1605-onlaynzasidannya-vchenoyi-rady-instytutu-profesiynoyi-osvity-napn-ukrayiny; «Професійна освіта сьогодення – здобутки Дніпропетровщини у співпраці з європейськими партнерами для розповсюдження в Україні» (15 березня 2023 р.) https://ivet.edu.ua/4653/profesijna-osvita-sogodennya-zdobutky-dnipropetrovshhyny-u-spivpraczi-z-yevropejskymy-partneramy-dlya-rozpovsyudzhennya-v-ukrayini/; «Розширений круглий стол Президії та Ради громадської організації «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП), проведеного за ініціативою партнера – Інституту професійних кваліфікацій Конфедерації роботодавців України (26 жовтня 2023 р.) https://ivet.edu.ua/8214/uchast-u-roboti-kruglogo-stolu-prezydiyi-ta-rady-gromadskoyi-organizacziyi-vseukrayinska-asocziacziya-praczivnykiv-profesijno-tehnichnoyi-osvity/; «Забезпечення якості професійної освіти в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України» (20 жовтня 2023 р.) https://ivet.edu.ua/8047/zabezpechennya-yakosti-profesijnoyi-osvity-v-umovah-voyennogo-stanu-ta-povoyennoyi-vidbudovy-ukrayiny-konstruktyvnyj-dialog-nauky-i-praktyky; XII Міжнародна науково-

практична конференція «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» (19-20 жовтня 2023 р.); https://ivet.edu.ua/8033/xii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferencziya-profesijne-stanovlennya-osobystosti-problemy-i-perspektyvy/; «Співпраця лабораторії з кафедрою професійної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури (листопад 2023 р.) https://ivet.edu.ua/9619/spivpraczya-z-kafedroyu-profesijnoyi-osvity-kyyivskogo-naczionalnogo-universytetu-budivnycztva-i-arhitektury/; Всеукраїнська науково-практична конференція «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України – 2024» (17 квітня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/11335/vseukrayinska-naukovo-praktychna-konferencziya-modernizacziya-zmistu-profesijnoyi-osvity-v-umovah-yevrointegracziyi-ukrayiny-2024/; V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації» (29–31 травня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/11743/v-mizhnarodna-naukovo-praktychna-internet-konferencziya-rozvytok-suchasnoyi-nauky-ta-osvity-realiyi-problemy-yakosti-innovacziyi/; Міжнародна конференція з проєктування, моделювання та виробництва «Design, Simulation, Manufacturing: the Innovation Exchange, DSMIE-2024) (04-07 червня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/11792/vii-mizhnarodna-konferencziya-z-proyektuvannya-modelyuvannya-vyrobnycztva-obmin-innovacziyamy/; «European Year of Skills: achievements and prospects» (26 вересня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/12814/evropeiskiy_rik/; Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства (17 жовтня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/13029/profesiyna-osvitav-umovah-stalogo-rozvytku-suspilstva/; «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів» (10 грудня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/13473/modernizacziya-osvitnih-program-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-v-konteksti-globalnyh-i-naczionalnyh-vyklykiv-3/; Звіт лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України про результати виконання прикладного дослідження у 2024 році (12 грудня 2024 р.) https://ivet.edu.ua/13556/zvit-laboratoriyi-tehnologij-profesijnogo-navchannya-instytutu-profesijnoyi-osvity-napn-ukrayiny-pro-rezultaty-vykonannya-prykladnogo-naukovogo-doslidzhennya-u-2024-roczi/; *офіційному сайті НАПН України*: «Методологічний семінар НАПН України «Розвиток національної професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України» (21 листопада 2024 р.) https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3450/.

Здійснено розвиток освіти шляхом розміщення 106 наукових та навчально-методичних публікацій на офіційному сайті Електронної бібліотеки НАПН України, зокрема одного методичного та трьох практичних посібників.

4.1.3 Використання

Результати прикладного дослідження з теми «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» використовувались у системі професійної освіти, зокрема для:

1) виконання плану заходів Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2024–2026 рр.; Програми спільної діяльності НАПН України та НАПрН України; Програми спільної діяльності НАПН України та НАМН України; плану заходів на 2020–2027 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері П(ПТ)О «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року»; надання пропозицій до проєктів Законів України («Про професійну освіту», «Про національну систему кваліфікацій» та ін.), постанови КМУ «Про затвердження Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів»; оновлення Стратегії розвитку МОН України «Освіта переможців» до 2027 року (розпорядження ІПО НАПН України № Р-10 від 28.07.2025 р.); проєктів методичних рекомендацій з розроблення професійних стандартів; методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України з формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти; рекомендацій щодо підвищення рівня прозорості та доброчесності у діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти, організованого командою Офісу доброчесності Національного агентства з питань запобігання корупції (наказ НАЗК №250/25 від 22.08.2025 р.); опису предметних областей спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти та ін. розпоряджень Національної академії педагогічних наук України;

2) планування наукового дослідження відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України «Підготовка майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі до використання енергоефективних технологій у професійній

діяльності», номер державної реєстрації 0125U000288, що розпочалося у 2025 р.;

3) поширення інформації серед закладів професійної освіти та фахової передвищої освіти щодо застосування екоорієнтованих педагогічних технологій навчання сприятиме формуванню особистості з установкою на дотримання норм екологічно грамотної поведінки, готової здійснювати всі види своєї професійної діяльності, які задовольняють вимоги виробництва, забезпечуючи при цьому належну екологічну безпеку середовища існування за умов воєнного стану; спрямованості екологічно орієнтованої професійної діяльності здобувачів освіти на відновлення природних та агропромислових земель України у повоєнний період.

4.1.4 Моніторинг впровадження результатів наукового дослідження

Цільовими групами моніторингу були: керівники, методисти, науково-педагогічні, педагогічні та інші працівники навчально (науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Моніторинг здійснювався за допомогою таких методів: збирання та опрацювання статистичних даних; огляд наукових, навчальних, довідкових, періодичних фахових видань, електронних ресурсів, матеріалів міжнародних і всеукраїнських конференцій, інших науково-практичних заходів, документів і матеріалів, підготовлених із використанням результатів наукового дослідження, публікацій у засобах масової інформації, мережі Інтернет тощо.

Упродовж звітного року відділом здійснювалось оприлюднення результатів наукових досліджень через електронні ресурси (сайт Інституту професійної освіти НАПН України (https://ivet.edu.ua), портал Національної академії педагогічних наук України) (http://naps.gov.ua), Електронну бібліотеку НАПН України (http://lib.iitta.gov.ua). Станом на грудень 2025 року кількість скачувань усіх публікацій відділу з Електронної бібліотеки НАПН України – 232 188, за поточною темою – 9824 (рис. 4.1).

Дані щодо впровадження електронних версій кінцевої продукції за темою «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства», розміщеної в електронній бібліотеці НАПН України (табл. 4.1):

Рис. 4.1. Кількість скачувань продукції відділу в Електронній бібліотеці НАПН України за темою «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»

Таблиця 1

Статистика скачувань електронних версій кінцевої продукції з теми: «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»

Продукція НД	*Електронна адреса*	*Кількість скачувань*
Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Каленський А. А., Пятничук Т. В. Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник. Київ: ІПО НАПН України, 2022. 121 с. https://doi.org/10.32835/978-617-95280-4-0/2022	https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669	467
Гайдук О. В., Дрозіч І. А., Каленський А. А., Лапа О. В. Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів: практичний посібник. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2023. 197 с. https://doi.org/10.32835/978-617-8167-04-2/2023	https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562	631
Герлянд Т. М., Дрозіч І. А., Каленський А. А., Лапа О. В. Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі: практичний посібник. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2024. 187 с. https://doi.org/10.32835/978-617-8167-08-0/2024	https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743511	235
Пятничук Т. В., Гоменюк Д. В., Заславська С. І. Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та	https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743500	210

Продукція НД	*Електронна адреса*	*Кількість скачувань*
безпеки праці в повоєнному будівництві: практичний посібник. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2024. 241 с. https://doi.org/10.32835/978-617-8167-07-3/2024		

Аналіз змісту довідок про впровадження результатів роботи, статистичних даних електронної бібліотеки НАПН України, наукового сайту Інституту професійної освіти НАПН України засвідчив, що підготовлені виробничо-практичні і довідкові матеріали становлять інтерес у системі професійної освіти. Рівень упровадження можна кваліфікувати як всеукраїнський, що не виключає потреби подальшого розширення кола користувачів розробленої продукції та вжиття заходів для збільшення ефективності її використання в різних регіонах України.

5 ОПИС ВПЛИВУ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ НА РОЗВИТОК НАУКИ, СУСПІЛЬСТВА ТА ЕКОНОМІКИ

Перелік основних наукових результатів, які дали змогу досягти впливу:

Основним є уплив на:

на збереження навколишнього природного середовища;

на систему популяризації результатів наукових досліджень, що має три компоненти: інституційний, інструментальний, організаційний (укладання угод; проведення масових заходів; керівництво експериментами в закладах освіти; провадження освітньої, видавничої, експертної, проєктної діяльності);

на освіту: методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

Розроблено:

Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, що є результатом виконання НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (2022-2024; 0122U000568).

Відбір і застосування цих технологій ґрунтується на комплексі загальних і специфічних принципів з урахуванням галузевої специфіки та особливостей їх методик розроблення та застосування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників, ефективність та результативність яких забезпечується використанням відповідного навчально-методичного інструментарію.

Принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти – розподіляються на загальні (проблемності, цілеспрямованості, доступності, інтегрованості, варіативності й альтернативності, систематичності та послідовності), специфічні (відповідальності, природовідповідності, суб’єкт-суб’єктної взаємодії, співробітництва, самоорганізації), урахування яких уможливлює досягнення цілей і завдань екологічно спрямованої професійної підготовки

кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

Методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства – визначаються як сукупність взаємопов'язаних методів і форм та відповідних освітніх завдань, структуру та зміст яких визначають педагогічний та виробничо-технологічний складники.

Визначено, що особливістю методик є їхнє наповнення освітніми кейсами екологічного спрямування, які розглядаються як: спосіб застосування конкретної ситуації, яка містить проблему для розв'язання з метою формування необхідного досвіду (знань) здобувачів освіти у процесі вирішення проблеми; технологію навчання, яка використовує опис та аналіз реальних ситуацій з метою формування необхідного досвіду учнів для вирішення проблеми. Тобто кейс-технологія становить реальну ситуацію, яка може виникнути в певній галузі діяльності та над якою викладачу та здобувачам освіти необхідно працювати спільно, щоб знайти обґрунтоване рішення. Зазначені результати опубліковані в наукових працях, зокрема в методичному посібнику «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства».[5]

Опис впливу:

Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства

Основну цільову аудиторію впливу розроблених наукових результатів становлять здобувачі закладів П(ПТ)О, керівники, викладачі, соціальні педагоги, психологи.

Рівень упливу – всеукраїнський.

Усього у 2024 р. в Е-бібліотеку НАПН України завантажено 67 ресурсів. Результати наукового дослідження:

[5] Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. & Пятничук, Т. В. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник.* Київ: ІПО НАПН України. (с. 65-93). https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669

– презентовано на 21 масових науково-практичних заходах: міжнародних конференціях – 5 (у т. ч. 1 зарубіжній); всеукраїнських конференціях – 7; наукових семінарах – 3; круглих столах – 2; вебінарах – 2 інших заходах – 2;

– оприлюднено в 7 відеоматеріалах на YouTube-каналі лабораторії технологій професійного навчання;

– апробовано та поширено у 5 закладах П(ПТ)О, 1 закладі фахової передвищої освіти і 2 НМК (НМЦ) ПТО;

– використовувалося на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів П(ПТ)О та навчально(наукових)-методичних центрів (кабінетів) ПТО, модуль «Методика розроблення освітніх кейсів для підготовки майбутніх фахівців будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»

– використано у процесі написання 2 прикріплених до відділу змісту і технологій професійної освіти здобувачів: аспіранта (І. Шустик «Формування екологічної компетентності майбутніх медичних сестер у фахових коледжах») та докторанта (О. Лапа «Теоретичні і методичні основи розвитку професійної культури практичних психологів закладів професійної (професійно-технічної) освіти»); 2 захищених у 2024 р. (Рулєвська Тетяна Федорівна «Розвиток екологічної культури майбутніх фахівців морського і внутрішнього водного транспорту в коледжах», Жур’ян Вікторія Володимирівна «Формування підприємницької компетентності майбутніх бакалаврів з економіки підприємства у процесі фахової підготовки») дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізація ми, ДФ 26.458016; ДФ 26.458.019);

– висвітлено в інформаційно-аналітичних матеріалах Інституту (2024); 7 збірниках матеріалів масових заходів;

– популяризовано на: е-платформі «Партнерський простір 015»; ГО «Інститут соціогуманітарної політики», YouTube та ін.

ПІСЛЯМОВА

Основні наукові результати прикладного наукового дослідження «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» полягають в тому, що:

обґрунтовано:

– *методичні основи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства; відбір і застосування цих технологій ґрунтується на комплексі загальних і специфічних принципів; урахуванні галузевої специфіки та особливостей їх методик розроблення та застосування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників (для будівельної галузі – використання екологічно безпечних технологій з альтернативними джерелами енергії та заощадження ресурсів; для аграрної галузі – раціональне використання природного навколишнього середовища, спрямоване на екологічну безпеку сільськогосподарської продукції; для сфери ресторанного господарства – звернення до «зелених практик», екологічних методів ведення ресторанної діяльності); ефективність та результативність яких забезпечується використанням відповідного навчально-методичного інструментарію;

– *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: загальні (проблемності, цілеспрямованості, доступності, інтегрованості, варіативності й альтернативності, систематичності та послідовності), специфічні (відповідальності, природовідповідності, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, співробітництва, самоорганізації), урахування яких уможливлює досягнення цілей і завдань екологічно спрямованої професійної підготовки кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства;

– *педагогічні умови* (підготовленість викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників; посилення екологічної спрямованості освітнього контенту професійної підготовки; оновлення змісту навчання з урахуванням сучасних педагогічних технологій екоорієнтованого змісту;

впровадження їхніх методик у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників);

– *методики* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства, які визначається як сукупність взаємопов'язаних методів і форм та відповідних освітніх завдань, структуру та зміст яких визначають педагогічний та виробничо-технологічний складники;

– *освітні кейси екологічного спрямування* для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників (пояснювальні, описові або розповідні кейси, міні-кейси, навчальні (керовані) кейси, одиничні та тестові кейси), які є специфічним різновидом проєктної технології колективного навчання, важливими складовими якої виступають робота в групі (або підгрупах) і взаємний обмін інформацією, суть якої полягає у зануренні групи в ситуацію, формуванні ефектів примноження знання, обміну думками тощо; інтегрують в собі також технологію розвивального навчання, охоплюючи процедури індивідуального, групового і колективного розвитку, формування різноманітних особистісних якостей здобувачів освіти;

удосконалено

– *структуру готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти* до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій як конструкт чотирьох взаємообумовлених компонентів (ціннісно-мотиваційного, інформаційно-знаннєвого, рефлексивно-діяльнісного, контрольно-оцінного), та відповідні показники сформованості готовності; на їх основі виокремлено три рівні готовності (низький, середній, високий);

– *діагностичний інструментарій* оцінювання рівнів готовності викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників відповідно до розроблених компонентів (мотиваційно-ціннісного, інформаційно-знаннєвого, рефлексивно-діяльнісного, контрольно-оцінного) та відповідних показників розвитку цієї готовності на основі виокремлених трьох рівнів її вияву (високого, середнього, низького);

набув подальшого розвитку зміст понять:

– *«готовність викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій»* як інтегральне утворення особистості,

поступовий процес неперервної, активної теоретичної й практичної діяльності викладача, спрямованої на формування знань, розвиток відповідних здібностей майбутніх кваліфікованих робітників, їхньої стійкої мотивації до розв'язання екологічних, природоохоронних та здоров'язбережувальних завдань у синтезі зі сформованими установками на екоорієнтовану професійну діяльність;

– *«екоорієнтована педагогічна технологія професійної підготовки кваліфікованих робітників»* як цілеспрямована організація освітнього процесу, що відображає науково обґрунтовану логічно структуровану систему етапів, процедур і практик задля гарантованого розвитку екологічної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників засобами екологізації змісту їх професійної підготовки і продуктивної педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Розділи до колективних монографій

Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Гуменюк, Д. В., Кулалаєва, Н. В., Пятничук, Т. В., Шимановський, М. М. (2023). Методичні засади впровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, машинобудівної галузей, сфери обслуговування та громадського харчування: монографія; за наук. ред. Н. В. Кулалаєвої. *Інноваційна професійна освіта.* Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: 3(10). Київ: ІПО НАПН України. https://doi.org/10.32835/2786-619-X/2023/3.10

Гайдук, О. В. Професійна освіта для зеленого майбутнього Радкевич, В. О., & Пригодій, М. А. (Ред.). (2024). *Інноваційна професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія*. № 6 (19), 564–578 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743492

Герлянд, Т. М. (2023). Педагогічні умови розвитку готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. In *Modern teaching methods in pedagogy and philology*: *collective monograph* / Azarenkov V. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 98–107. https://doi.org/10.46299/ISG.2023.MONO.PED.1

Герлянд, Т. М. (2024). Організаційно-методичне забезпечення екоорієнтованих педагогічних технологій у закладах професійної (професійно-технічної) освіти аграрної галузі. *Interaction of philology, pedagogy, culture and history as a way of integrating learning: collective monograph* / Perevorska, O., Prihodko, T., Kobzieva, I. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 349–357. Available at: https://doi.org/10.46299/ISG.2024.MONO.PED.1

Герлянд, Т. М. Екологізація професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті реалізації стратегії сталого розвитку. Радкевич, В. О., & Пригодій, М. А. (Ред.). (2024). *Інноваційна професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія*. № 6(19), 579–587 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743491

Гоменюк, Д. В. Розвиток будівництва та його вплив на екологію в умовах воєнного стану. Радкевич, В. О., & Пригодій, М. А. (Ред.).

(2024). *Інноваційна професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія*. № 6(19), 631–641 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743504

Заславська, С. І. Проблеми екологізації професійної підготовки будівельників Радкевич, В. О., & Пригодій, М. А. (Ред.). (2024). *Інноваційна професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія*. № 6(19), 579–587 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743502

Каленський, А. А., Герлянд, Т. М., & Нагаєв, В. М. (2022) Концепція розроблення та використання екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній (професійно-технічній) освіті. In *Moderní aspekty vědy: XXIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie* (с. 275-285). Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/mono-24.pdf#page=276

Каленський, А. А. (2023) Методична система розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. In *Modern teaching methods in pedagogy and philology*: *collective monograph* / Azarenkov V. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 251–259. https://doi.org/10.46299/ISG.2023.MONO.PED.1.3.3

Каленський А. А. (2023). Етичні аспекти екоорієнтованих технологій навчання. *Навчання студентської молоді: світові освітні тренди: монографія у співавторстві* / за заг. ред. А.А. Марушкевич. Київ: ЦП «Компринт», 50–58. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735273/

Каленський А. А. (2024). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців аграрної галузі. *Interaction of philology, pedagogy, culture and history as a way of integrating learning: collective monograph* / Perevorska, O., Prihodko, T., Kobzieva, I. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 27–35. Available at: https://doi.org/10.46299/ISG.2024.MONO.PED.1.1.3

Каленський А. А. Завдання професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі для повоєнного відновлення України (2024). Радкевич, В. О., & Пригодій, М. А. (Ред.). (2024). *Інноваційна професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія*. № 6(19), 579–587 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743505

Лапа, О. В. Проблеми розбудови екосистеми психологічної допомоги у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Радкевич, В. О., & Пригодій, М. А. (Ред.). (2024). *Інноваційна*

професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія. № 6 (19), 579–587 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743506

Пятничук, Т. В. (2024). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх будівельників. *Interaction of philology, pedagogy, culture and history as a way of integrating learning: collective monograph* / Perevorska, O., Prihodko, T., Kobzieva, I. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 27–35. Available at: https://doi.org/10.46299/ISG.2024.MONO.PED.1.

Пятничук, Т. В. Методика застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх будівельників *Інноваційна професійна освіта, 6(19): Професійна освіта в умовах сталого розвитку суспільства: монографія*. № 6(19), 623–630 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743503

Статті у наукових виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection

Kalenskyi, A., Gerliand, T., Kravets, S., Homeniuk, D. & Nagayev, V. (2023). Dual Educational System of Professional Training of Future Skilled Workers. *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VI: Proceedings of the 6th International Conference on Design, Simulation, Manufacturing*: The Innovation Exchange, DSMIE-2023, June 6–9, 2023, High Tatras, Slovak Republic. Volume 1: Manufacturing Engineering: Springer Nature Switzerland, 369–378, https://doi.org/10.1007/978-3-031-32767-4 *(Scopus)*

Kamenska, I., Bokshyts, O., Prokhorchuk, P., Kalenskyi, A., Yevdokhovych, B., Bloshchynskyi, I. & Prokhorchuk, O. (2023). Labour Inspection as One of the Main Mechanisms for Controlling Occupational Injuries. *Revista Românească pentru Educaţie Multidimensională,* 15, 4, 88–101. https://doi.org/10.18662/rrem/15.4/782 *(Web of Science)*

Drozich, I., Drobin, A., Skrypka, I., Mamchych, O., Mykhailenko, O., & Kurach, M. (2023). The role of education in the innovative society. *Amazonia Investiga,* 12(64), 45–56. https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.4 *(Web of Science)*

Kalenskyi, A., Gerliand, T., Lapa, O., Pyatnichuk, T., & Haiduk, O. (2024). Implementation of the methodical system for the development and application of eco-oriented pedagogical technologies. *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VII.* Proceedings of the 7th International Conference on Design, Simulation, Manufacturing: The Innovation Exchange, DSMIE-2024, June 4–7, 2024, Pilsen, Czech Republic. Volume

1: Manufacturing Engineering. Springer, Cham, 498–508. https://doi.org/10.1007/978-3-031-61797-3_42 *(Scopus)*

Ohremenko, S.V., Kostiuchenko, M.P., & Kalenskyi, A.A. (2022). Online indicators of professional competence of builders. *Information Technologies and Learning Tools*, 91(5), 52–89. https://doi.org/10.33407/itlt.v91i5.5022 https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/ (*Web of Science*)

Статті у вітчизняних фахових наукових виданнях категорії «Б»

Гайдук, О. В. & Кулалаєва, Н. В. (2022). Забезпечення якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників в умовах дуальної форми навчання: європейський досвід. *Professional Pedagogics*, 1(24), 71–80. https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view/722

Гайдук, О. В., Каленський, А.А. (2023). Сталий розвиток у професійній освіті: зарубіжний досвід. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки*, 4 (56), 5–9. https://doi.org/10.17721/1728-2217.2023.56.5-9

Герлянд, Т. М., & Нагаєв, В. М. (2022). Технологічні основи організації наскрізного та дуального навчання у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців лісового господарства. *Перспективи та інновації науки. Серія: Педагогіка,* 7(12), 270–285. http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1758

Герлянд, Т. М. (2023). Розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників: результати констатувального експерименту. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)»,* 7(13), 460–474. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-7(13)-460-474

Gerliand, T. M. (2023). Development of professional competence of future qualified workers in the service sector under educational transformations. *Professional Pedagogics,* 2(27), 61–67. https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.27.61-67

Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. (2024). Готовність викладачів до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій: формувальний етап експерименту. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра*

Довженка. Серія: Педагогічні науки, 2(55), 20–26. https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-2-55-20-26

Gerliand, T. (2024). Ecological competence of ship operators in the context of sustainable development *Professional Pedagogics*, 1(28), 152–158. https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.28.152-158;

Drozich, I. (2024). Eco-oriented educational practices in the professional training of hospitality specialists in leading European countries. *Professional Pedagogics*, 1(28), 197–204 https://doi.org/10.32835/2707-3092.2024.28.197-204

Drozich, I. (2024). Enhancing professional competence of vocational training instructors in Ukraine and eu countries: general aspects. *Comparative Professional Pedagogy,* 14(1), 72–80 https://doi.org/10.31891/2308-4081/2024-14(1)-9;

Zaslavska, S. (2023). Eco-oriented manufacturing technologies in the professional training of tillers. *Professional Pedagogics,* 2(27), 87–96. https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.27.

Каленський, А. А. (2022) Концептуальні засади екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній (професійно-технічній) освіті. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: педагогічні науки,* 1(48). 87–94. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731476

Каленський, А. А. (2023). Кейс методи у екоорієнтованій професійній підготовці кваліфікованого робітника за професією «Кухар». *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*, 2(52), 23–27. https://doi.org/10.31376/2410-0897-2023-2-52-23-27

Каленський, А. А. & Герлянд, Т. М. (2022) Принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: педагогічні науки,* 3(50), Ч.1, 233–238. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733579

Kalenskyi, A., Kalashnik, N., Lisafin, D., Kostenko, D., & Logutina, V. (2023). Training of future specialists with higher education for professional and communicative interaction. *Zhytomyr Ivan Franko state university journal. Pedagogical Sciences*, 2(113), 103–113. https://doi.org/10.35433/pedagogy.2(113).2023.103-113

Kulalaieva, N. & Haiduk, O. (2022). Formation of future specialists' professional competence oriented on sustainable development: factors and algorithm of model development. *Professional Pedagogics*, 2(25), 23–31. https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view/799

Kulalaieva, N. & Haiduk, O. (2023). Designing an effective educational production environment in vocational schools under dual vocational education *Professional Pedagogics*, 2(27), 107–119. https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.27.107-119

Лапа О. В. (2024). Тенденції розвитку професійної культури практичних психологів закладів професійної (професійно-технічної) освіти у воєнний і повоєнний час. *Наука і техніка сьогодні. Серія: Педагогіка,* 8(36), 653–660. https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-8(36)-653-660;

Пятничук, Т. В. (2022). Застосування екоорієнтованої технології проблемного навчання у підготовці майбутніх робітників будівельної галузі. *Professional Pedagogics*, 1(24), 138–144. https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view/703

Пятничук, Т. В. (2022). Застосування екоорієнтованих інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці майбутніх робітників будівельної галузі. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки,* 2(49), 92–98. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731475

Пятничук Т. В. (2023). Методика застосування кейс-методу у дослідженні енергоефективності будівельної галузі у професійній підготовці. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. *Педагогічні науки*, 2(52), 96–102. https://doi.org/10.31376/2410-0897-2023-2-52-96-102

Статті у збірниках матеріалів науково-практичних заходів

Гайдук, О. В. (2022). Рівні забезпечення якості підготовки майбутніх кваліфікованих робітників в умовах дуальної форми навчання: європейський досвід. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 1(2): Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.), 53–54. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/2

Гайдук, О. В. (2022). Розвиток екоорієнтованих технологій у професійній освіті. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 3(4): Професійна освіта для сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи:* матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (20 жовтня 2022 р.), 42–45. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/4

Гайдук, О. В. (2023). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників сфери ресторанного господарства. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.), 18–23. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.18-22

Гайдук, О. В. (2023). Професійна освіта для сталого розвитку: європейський досвід. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій*: збірник матеріалів VII Міжнародної наукової конференції (Київ, 25 травня 2023 р.). Київ–Тернопіль: Крок, 66–70. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736557

Гайдук, О. В. (2024). Професійна освіта для сталого розвитку: зарубіжний досвід. *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПНУкраїни (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної осіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 89–92 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741120

Гайдук, О. В. (2024). Екологізація професійної освіти: зарубіжний досвід. In: *Інноваційна професійна освіта. Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів*: матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару (В. О. Радкевич & М. А. Пригодія, Ред.), 7 (20). Київ: ІПО НАПН України, 346–355 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743903

Герлянд, Т. М. (2022). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників: методологічний концепт. *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: *матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 травня 2022 р.).* Глухів: НПУ імені Олександра Довженка, 69–70. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731436

Герлянд, Т. М. (2022). Забезпечення ефективності професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників засобами екоорієнтованих педагогічних технологій. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 3(4): Професійна освіта для сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи:* матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (20 жовтня

2022 р.), 46–48. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/4

Герлянд, Т. М. (2022). Методичне забезпечення підготовки майбутніх фахівців за дуальною формою здобуття освіти. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (21 жовтня 2022 р.).* Глухів: НПУ імені Олександра Довженка, 375–378. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732628

Герлянд, Т. М. (2022). Проєктна технологія навчання у формуванні екологічного світогляду майбутніх кваліфікованих робітників. *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій: матеріали VI Всеукраїнського науково-методичного семінару (4 листопада 2022 р.)*, Глухів: НПУ імені Олександра Довженка, 66–69. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733044

Герлянд, Т. М. (2022). Особливості розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній освіті. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Орхус (Данія), 7 серпня 2022 р.,* 260–264. Київ: ГО «ВАДНД». http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-24.pdf

Герлянд, Т. М. (2022). Проєктування змісту екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дікірх (Люксембург), 7 серпня 2022 р.),* 185–189. Київ: ГО «ВАДНД» http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-23.pdf#page=186

Герлянд, Т.М. & Нагаєв, В.М. (2022). Форми реалізації екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній освіті. *Scientific progress: Innovations, achievements and prospects: proceedings of the 2nd International scientific and practical conference (Munich, 4-6 September),* 170–174. Munich: MDPC Publishing. https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-progress-innovations-achievements-and-prospects-6-8-11-2022-myunhen-nimechchina-arhiv/

Герлянд, Т. М. Особливості застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників за сучасних воєнних реалій. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської*

науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.). Київ: ІПО НАПН України, 29–31. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.29-31

Герлянд, Т. М. (2023). Застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у закладах професійної освіти. *Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 257–259. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731772

Герлянд, Т. М. (2023). Вектори екологізації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (07 квітня 2023 р.). Глухів, 75–77. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735043

Герлянд, Т. М., Нагаєв, В. М. (2023). Методи реалізації екоорієнтованих педагогічних технологій у сучасній професійній освіті. *Innovations and prospects in modern science. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference.* Stockholm, Sweden: SSPG Publish, 302–306. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735473

Герлянд, Т. М. (2023). Обґрунтування застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників аграрної галузі. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Запоріжжя, 29-31 травня 2023 р.). Запоріжжя: ТДАТУ, 118–121. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735721

Герлянд, Т. М. (2023). Особливості використання кейсів екологічного спрямування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи* : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовт. 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 114. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737571

Герлянд, Т. М. (2023). Застосування кейсів екологічного спрямування у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій: матеріали VII Всеукраїнського науково-методичного семінару (03 листопада 2023 р.)*. Глухів, 45–46. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738263

Герлянд, Т. М. (2024). Шляхи організації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників з використанням екоорієнтованих педагогічних технологій. *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (05 квітня 2024 р.) / Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка. Глухів, 67–69 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740777

Герлянд, Т. М. (2024). Упровадження екоорієнтованих педагогічних технологій у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства. *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 108–110 https://doi.org/10.32835/2786-619X.2024.1.14.106-108

Герлянд, Т. М. (2024). Екологізація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 9 травня 2024 р. Глухів: Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка, 36–38 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741369

Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. (2024) Форми і методи реалізації екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Інноваційна професійна освіта. Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів*: матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару (В. О. Радкевич & М. А. Пригодія, Ред.), 7 (20). Київ: ІПО НАПН України, 266–272. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743900

Гоменюк, Д. В. (2023). Екологічна складова як невід'ємна частина професійної освіти України. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.).* Київ: ІПО НАПН України, 35–37. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.35-37

Гоменюк, Д. В. Використання екоорієнтованих технологій для створення безпечних умов праці на будівництві. In: *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали XVII Всеукраїнської

науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 126–128 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741122

Гоменюк, Д. В. (2024). Перспективи розвитку та модернізації професійної (професійно-технічної) освіти України в повоєнний час. *Інноваційна професійна освіта. Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів*: матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару (В. О. Радкевич & М. А. Пригодія, Ред.), 7 (20). Київ: ІПО НАПН України, 61–65 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743897

Дрозіч, І. А. (2023). Освітні кейси у професійній підготовці майбутніх кухарів. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.).* Київ: ІПО НАПН України, 44–47. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.44-47

Дрозіч, І. А. (2023). Освітні кейси як засіб формування фахової компетентності майбутніх кухарів. *Готельно-ресторанний сервіс та регіональна кухня Поділля:* матеріали VII Міжвузівської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 12 квітня 2023 року). Хмельницький: ВСП «ХТФК ДТЕУ», 144–145. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735755

Дрозіч, І. А. (2023). Реалізація міжпредметних зв'язків у процесі формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників. *Реалізація професійної спрямованості навчання шляхом використання інноваційних засобів активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти при викладанні загальноосвітніх предметів у закладі професійно-технічної освіти*: збірник матеріалів. Хмельницький: ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг», 26–30. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738103

Дрозіч, І. А. (2023). Кейс-технологія як засіб формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовтня 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 326–327 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737577

Дрозіч, І. А. (2024). Практико-орієнтовані кейси у професійній підготовці майбутніх кухарів. *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і*

навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 137–141 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741123

Дрозіч, І. А. Особливості професійної підготовки майбутніх кухарів в ЗП(ПТ)О. In: *Готельно-ресторанний сервіс та регіональна кухня Поділля*: матеріали VIII Міжвузівської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 12 квітня 2024 року). Хмельницький: ВСП «ХТФК ДТЕУ», 99–102 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741341

Дрозіч, І. А. (2024). Використання екоорієнтованих кейс-технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців галузі ресторанного господарства. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 09 травня 2024 р. Глухів: Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка, 23–25 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741372

Дрозіч, І. А. (2024). Підвищення професійної компетентності викладачів ПТО у Фінляндії. *Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів*: матеріали тез доп. XIII міжнар. наук.-методол. Інтернет-семінару (16 травня 2024 р.). Хмельницький: Термінова поліграфія, 12–14 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741377

Дрозіч, І. А. (2024). Проєктна діяльність при підготовці майбутніх кухарів на засадах компетентнісного підходу. *Реалізація проєктної діяльності у професійному спрямуванні предметів загальноосвітньої підготовки в ЗП(ПТ)О*: збірник матеріалів ІІ Регіональної конференції для педагогів ЗП(ПТ)О. Хмельницький, 22–30 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743507

Заславська, С. І. (2023). Екологічна компетентність як важлива умова професіоналізму будівельника. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовтня 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 92–93. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737573

Заславська С. І. (2023). Інноваційна діяльність педагога професійного навчання. *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій: матеріали VII Всеукраїнського науково-методичного семінару (03 листопада 2023 р.)*. Глухів, 63–65. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738264

Заславська, С. І. (2024). Екоорієнтована професійна підготовка майбутніх лицювальників-плиточників. *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПНУкраїни (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 418–420 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741255

Заславська, С. І. (2024). Інноваційна діяльність педагога як складова педагогічної майстерності. *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: матеріали ІУ Всеукраїнської науково-практичної конференції (05 квітня 2024 р.) / Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка. Глухів, 97–99 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740779

Заславська, С. І. (2024). Проблеми вдосконалення науково-методичного забезпечення професії. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 9 травня 2024 р. Глухів: Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка, 49–51 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741371

Заславська, С. І. (2024). Екологізація професійної освіти: виклики сьогодення. In *Інноваційна професійна освіта. Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів*: матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару (В. О. Радкевич & М. А. Пригодія, Ред.), 7 (20). Київ: ІПО НАПН України, 279–286

Каленський, А. А. (2022). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній освіті: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Modern research in world science: 5th International scientific and practical conference (7-9 August 2022)* (с. 404-410). Lviv: SPC «Sci-conf.com.ua». https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731547

Каленський, А. А. (2022). Досягнення гармонії у відносинах між людиною і довкіллям: екоорієнтовані технології навчання. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 1(2): Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.), 115-117. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/2

Каленський, А. А. (2022). Методологічні підходи до розроблення екоорієнтованих педагогічних технологій. In *Modern research in world science: 7th International scientific and practical conference (2-4 October 2022*). 500-506. Lviv: SPC «Sci-conf.com.ua».

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732009

Каленський, А. А. (2022). Суть і зміст екоорієнтованих педагогічних технологій. *Modern research in world science: 6th International scientific and practical conference (4-6 September 2022)*, 391–398. Lviv: SPC «Sci-conf.com.ua». https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731778

Каленський, А. А. (2022). Гносеологічні властивості екоорієнтованих кейсів. *Modern research in world science: 8th International scientific and practical conference (29-31 October 2022)*, 585–591. Lviv: SPC «Sci-conf.com.ua». https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732496

Каленський, А.А. (2022). Розвиток творчого екологічного мислення: метод case study. *Modern research in world science: 9th International scientific and practical conference (28-30 November 2022)*, 826–832. Lviv: SPC «Sci-conf.com.ua». https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733280

Каленський, А. А. (2022). Переваги та недоліки методу case study. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 3(4): Професійна освіта для сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи:* матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (20 жовтня 2022 р.), 114–116. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/4

Каленський А. А. (2023). Стан розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.).* Київ: ІПО НАПН України, 52–56. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.52-56

Каленський, А. А. (2023). Екоорієнтована професійна підготовка кваліфікованого робітника за професією «Кухар». *Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 282–284. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735504

Каленський, А. А. (2023). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

(м. Запоріжжя, 29-31 травня 2023 р.). Запоріжжя: ТДАТУ, 122–125. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735723

Каленський, А. А. (2023) Функції case-study в екологічній освіті та особливості оцінювання учасників цієї технології. *Digital transformation and technologies for sustainable development all branches of modern education, science and practice*: International Scientific and Practical Conference Proceeding, January 26, 2023 / International Academy of Applied Sciences in Lomza (Poland) State Biotechnological University (Ukraine). Lomza, Poland, 2, 48–52. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734555

Каленський, А. А. (2023) Екологічна підготовка педагогів професійного навчання в умовах воєнного стану. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовтня 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 119–120. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737574

Каленський, А. А. (2023) Творче екологічне освітнє середовище закладу освіти. *Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування SMART-освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 29-30 листопада 2023 року).* Харків: Комунальне підприємство «Міська друкарня», 44–48. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738102

Каленський, А. А. (2024). Екоцид росії та завдання професійної освіти в екологічній повоєнній відбудові аграрної галузі In: *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 171–174 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741140

Каленський, А. А (2024). Сучасні педагогічні технології в освітньому процесі екологічної підготовки фахівців аграрної галузі. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Запоріжжя, 29-31 травня 2024 р.). Запоріжжя: ТДАТУ, 350–354 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741918

Каленський, А. А. (2024). Освітні технології екологічного спрямування у професійній підготовці фахівців аграрної галузі. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи*: матеріали

IV Міжнародної науково-практичної конференції, 9 травня 2024 р. Глухів: Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка, 38–39 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741370

Лапа, О. В. (2023). Роль практичного психолога у формуванні екологічної свідомості здобувачів професійної освіти. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.).* Київ: ІПО НАПН України, 72–74. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.72-74

Лапа, О. В. (2024). Розроблення освітніх кейсів із дотримання вимог охорони праці на виробництві. *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПНУкраїни (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 216–218 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741141

Лапа, О. В. (2024) Екологічні тенденції розвитку майбутнього ринку праці. *Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України –2024*: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 17 квітня 2024 р.). Київ: ДНУ «ІМЗО», 77–79 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742512

Пятничук, Т. В. (2022). Розвиток педагогічної майстерності педагогів закладів професійної (професійно-технічної освіти). *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій*: *матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 травня 2022 р.),* 237–240) Глухів: НПУ імені Олександра Довженка. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733204

Пятничук, Т. В. (2022). Екоорієнтована професійна підготовка з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 3(4): Професійна освіта для сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи:* матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (20 жовтня 2022 р.), 226-230. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/4

Пятничук, Т. В. (2023). Екоорієнтовані педагогічні технології у професійній підготовці майбутніх будівельників. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 2(9). Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної*

освіти НАПН України (27–30 березня 2023 р.). Київ: ІПО НАПН України, 62–65. https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.62-65

Пятничук, Т. В. (2023). Актуальність використання екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній у підготовці майбутніх будівельників. *Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 326–328. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735505

Пятничук, Т. В. (2023). Використання кейс-методу в дослідженні енергетичної ефективності у професійній підготовці бу дівельників. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Запоріжжя, 29-31 травня 2023 р.). Запоріжжя: ТДАТУ, 328–331. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735724

Пятничук, Т. В. (2023). Дослідження енергетичної ефективності пасивних будинків з використанням кейс-методу у професійній підготовці будівельників. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовтня 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 69–70. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737575

Пятничук, Т. В. (2023). Використання екоорієнтованих педагогічних технологій в інноваційній діяльності педагогів. *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій: матеріали VII Всеукраїнського науково-методичного семінару (03 листопада 2023 р.).* Глухів, 153–155. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738265

Пятничук, Т. В. (2024). Використання структурованих кейсів для дослідження енергетичної ефективності будівельної галузі у закладах освіти. *Інноваційна професійна освіта.* Випуск 1(14). *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (26 лютого – 07 березня 2024 р.) / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ: ІПО НАПН України, 314–316 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741143

Пятничук, Т. В. (2024). Кейс-метод у вдосконаленні професійної підготовки будівельників для повоєнного будівництва. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи:* матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 9 травня 2024 р.

Глухів: Глухівський НПУ ім. Олександра Довженка, 207–208. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741375

Пятничук, Т. В. (2024). Особливості використання кейс-методу у професійній підготовці будівельників. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Запоріжжя, 29-31 травня 2024 р.). Запоріжжя: ТДАТУ, 393–396 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741920

Пятничук Т. В. (2024). Методика використання кейс-методу у професійній підготовці будівельників. *Інноваційна професійна освіта. Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів*: матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару (В. О. Радкевич & М. А. Пригодія, Ред.), 7 (20). Київ: ІПО НАПН України, 86–89 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743899

Статті, що додатково відображають результати наукового дослідження

Гайдук, О. (2022). Підготовка майбутніх докторів філософії в інституті професійної освіти НАПН України: мета і завдання навчальної дисципліни «Порівняльна професійна педагогіка». *Інноваційна професійна освіта. Випуск 5(6): Модернізація освітніх програм: євроінтеграція, глобальні і національні виклики вітчизняної професійної освіти: матеріали науково-практичного семінару (31 жовтня 2022 р.),* 36–39. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/6

Герлянд, Т. (2022). Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в наукових установах України за сучасних умов. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 5(6): Модернізація освітніх програм: євроінтеграція, глобальні і національні виклики вітчизняної професійної освіти: матеріали науково-практичного семінару (31 жовтня 2022 р.),* 40–42. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/6

Герлянд, Т. М. (2022). Професійна придатність особистості до діяльності за екстремальних умов. *Соціально-психологічні ресурси особистості в екстремальних умовах: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (29-30 квітня 2022 р.),* 48–50. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731434

Герлянд, Т. М. (2022). Технологічні аспекти сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців у закладах професійної освіти через впровадження елементів дуальної форми

навчання. *Технологічні засади професійної підготовки фахівців вищої освіти в умовах дистанційного навчання: матеріали Всеукраїнського науково-практичного вебінару для науково-педагогічних працівників (22 листопада 2022 року),* 5–9. Харків: ХОГО «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти». https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733203

Герлянд, Т. М. & Гоменюк, Д. В. (2022). Можливості для реалізації професійного навчання через упровадження елементів дуальної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. *Інноваційна професійна освіта. Випуск 1(2): Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.), 56–58. https://conference.ivet.edu.ua/index.php/2022-1/issue/view/2

Герлянд, Т. М. (2023). Використання цифрових технологій у екоорієнтованій професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників. *Digital transformation and technologies for sustainable development all branches of modern education, science and practice*: International Scientific and Practical Conference Proceeding, January 26, 2023 / International Academy of Applied Sciences in Lomza (Poland) State Biotechnological University (Ukraine). Lomza, Poland, 1, 214–216. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734539

Герлянд, Т. М., Нагаєв, В. М., Новикова, В. Є. (2023). Впровадження педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю здобувачів у систему освітнього менеджменту. *Актуальні проблеми викладання освітніх компонент соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі*: збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 15-16 червня 2023 р. Херсон: Херсонська державна морська академія, 246–254. https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/nm_conf-29-11-23-materialy.pdf

Герлянд, Т. М. (2023). Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти за умов воєнного стану. *Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування SMART-освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 29-30 листопада 2023 року.* Харків: Комунальне підприємство «Міська друкарня», 6–10. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738057

Герлянд, Т. М. (2024). Організація освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) з використанням цифрових технологій навчання за сучасних реалій. *Transformacje cyfrowe i*

technologie innowacyjne w ekonomii [wydanie elektroniczne]: zbiór materiałów Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji Internetowej, Łomża – Charków, 14.03.2024 r. / Redakcja naukowa: Ireneusz Żuchowski, Zoia Sharlovych, Olena Dudnyk. Łomża: Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży; Charków : PISzW «Charkowski Uniwersytet Technologiczny «SHAG», Ukraina. Wydawnictwo: MANS w Łomży, Część 1, 84–88. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740012

Герлянд, Т. М. (2024), Організація змішаного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти за сучасних умов. *Освітні інновації в умовах цифрових трансформацій професійної підготовки фахівців*: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 12 грудня 2024 року); за заг. ред.: В.М. Нагаєва, Ю.М. Сагачко, Н. О. Єфремової. Харків: Комунальне підприємство «Міська друкарня», 10–13. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743821

Гоменюк Д. В. (2023). Професійна освіта і навчання різних категорій дорослого населення. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовтня 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 245–247. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737576

Drozich, I. (2024). Enhancing professional competence of vocational training instructors in Finland: Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів: матеріали тез доп. XIII міжнар. наук.-методол. Інтернет-семінару (16 трав. 2024 р.) / Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Хмельницький національний ун-т; за заг. ред Н. М. Бідюк. Київ – Хмельницький: Термінова поліграфія, 12–14 https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741377

Заславська, С., Гоменюк Д.. Мавдрик Т., Гайдайчук, Г. Сучасні технології для лицювальників-плиточників: навчальний посібник. *(«Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з професій будівництва, житлово-комунального господарства, деревообробки, виробництва меблів та целюлозно-паперової промисловості від 31 жовтня 2024 року (протокол № 11))* https://doi.org/10.32835/978-617-8167-18-9/2024

Лапа, О. В. (2023). Заобігання професійному вигоранню практичних психологів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава,

20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 293–295.

Лапа, О. В. (2023). Підготовка практичних психологів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до роботи з особами з особливими освітніми потребами. *Інклюзивне навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти в сучасних умовах*: *проблеми та перспективи розвитку*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Житомир, 07 червня 2023 р.). Житомир: ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк», 140–144. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735506

Лапа, О. В. (2023). Психологічний супровід професійного навчання ветеранів російської війни проти України *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 19–20 жовтня 2023 р.). Хмельницький: ХНУ, 99–100. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/737572

Лапа, О. В. (2024). Розвиток професійних навичок практичного психолога закладу професійної (професійно-технічної) освіти у воєнний час. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Запоріжжя, 29-31 травня 2024 р.). Запоріжжя: ТДАТУ, 376–379. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741919

Четверіков, О. Ф., Каленський, А. А. (2024). Викладання предмета «Захист України»: сучасний стан та можливі перспективи. *Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації: збірник матеріалів* / за заг. ред. Ляшенко, О. І., Засєкіної, Т. М., Мальованого, Ю. І. Литвинової, С. Г., Малиношевської, А. В. Київ: Видавничий дім «Освіта», 281–287. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741260

Виробничо-практична продукція

Методичний посібник

Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. & Пятничук, Т. В. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник.* Київ: ІПО НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669.

Практичні посібники

Гайдук, О. В., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А. & Лапа, О. В. (2023). *Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів: практичний посібник*. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562.

Герлянд, Т. М., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А. & Лапа, О. В. (2024). *Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі: практичний посібник*. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743511.

Пятничук, Т. В., Гоменюк, Д. В. & Заславська, С. І. (2024). *Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві: практичний посібник*. Київ: ІПО НАПН України https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743500.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ДОВІДКИ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ (СКАНОВАНІ КОПІЇ)

Україна
Міністерство освіти і науки України
Навчально-методичний кабінет
професійно-технічної освіти у м. Києві

вул. Січових Стрільців, 24, Київ, 04053, тел. 272 05 50, 272 04 00, факс 272 02 35
e-mail: nmkpto@gmail.com

11.12.2024 № 433
На № _____ від _____

Д О В І Д К А
про впровадження результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» державний реєстраційний номер 0122U000568) у діяльність Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві

Результати дослідження за темою НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України є ґрунтовними та актуальними на часі при плануванні та організації навчально-методичної роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві.

Було впроваджено: *практичні посібники*: «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа), «Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві» (авторський колектив: Тетяна Пятничук, Дмитро Гуменюк, Світлана Заславська); *методичний посібник* «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Тетяна Герлянд, Андрій Каленський, Тетяна Пятничук); *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній

підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; *педагогічні умови* розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; *освітні кейси* екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; *методики* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі та сфери ресторанного господарства.

Практична цінність зазначених педагогічних інновацій та напрацювань полягає у: підвищенні рівня готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій; посиленні екологічної спрямованості освітнього контенту професійної підготовки; сформованості у здобувачів освіти відповідальності за збереження довкілля, що носить перспективний характер відповідно з вимогами сьогодення.

Наукові інновації та виробничо-практична продукція, розроблені науковцями лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України за темою НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568), розглянуто та рекомендовано до використання у роботі на зборах трудового колективу Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у м. Києві (протокол № 04 від 11 листопада 2024 р.).

Директор Микола НАТЕСА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № 8

вул. Руська, 198, м. Чернівці, 58023, тел. (0372) 50-61-38, 50-61-46
E-mail: ptu8_@ukr.net Код ЄДРПОУ 05537957

29.11.2024 № 275

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД
«Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»
(державний реєстраційний номер 0122U000568)
у роботу Професійно-технічного училища № 8 (м. Чернівці)

Професійно-технічне училище № 8 (м. Чернівці) при плануванні та організації навчально-методичної роботи використовує результати дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Було впроваджено: *практичний посібник* «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа, URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562); *методичний посібник* «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Тетяна Герлянд, Андрій Каленський, Тетяна Пятничук, URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669); *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; *педагогічні умови* розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; *освітні кейси* екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Упровадження результатів НД сприяло підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників; покращило рівень їхньої готовності до екологічної діяльності; необхідності дбайливого ставлення до довкілля; посиленню практико-орієнтованої спрямованості сформованих умінь і навичок професійної діяльності у контексті екобезпечного розвитку України.

Результати впровадження наукових результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу Професійно-технічного училища № 8 (м. Чернівці) було обговорено на засіданні педагогічної ради закладу (протокол № 2 від 29 листопада 2024 р.).

В. о. директора **Роман ЦВІРІНЬКО**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БУРШТИНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»
77111, м. Бурштин, вул. О. Басараб, 1, Івано-Франківської області
e-mail: btek_knteu@ukr.net тел.: (03438) 4-42-74, тел. /факс: (03438) 4-47-74

_____/ ____

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД
«Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»
(державний реєстраційний номер 0122U000568)
у діяльність Відокремленого структурного підрозділу «Бурштинський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету»

Результати дослідження за темою НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України є ґрунтовними та актуальними при плануванні та організації навчально-методичної роботи Відокремленого структурного підрозділу «Бурштинський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Було впроваджено: *практичні посібники*: «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа, URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562), «Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі» (авторський колектив: Тетяна Герлянд, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа, URL: https://ivet.edu.ua/12955/novi-vydannya-3/; *методичний посібник* «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Тетяна

Герлянд, Андрій Каленський, Тетяна Пятничук, URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669); *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; *педагогічні умови* розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; *освітні кейси* екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Практична цінність зазначених педагогічних інновацій та напрацювань полягає у: підвищенні рівня професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників та їхньої готовності до екологічної діяльності; посиленні практико-орієнтованою спрямованістю умінь і навичок екологічно безпечної професійної діяльності; сформованості у здобувачів освіти свідомого ставлення до навколишнього середовища, що носить перспективний характер відповідно з вимогами освітнього процесу.

Наукові інновації та видання, розроблені науковцями лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України за темою НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568), розглянуто та рекомендовано до використання у роботі на засіданні педагогічної ради Відокремленого структурного підрозділу «Бурштинський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» Державного навчального закладу (протокол № ___ від _____ 2024 р.).

Директор
доктор філософії **Андрій КОЗАК**

Міністерство освіти і науки України
Хмельницька обласна державна адміністрація
Департамент освіти та науки
ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ № 25 м. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Україна, 29017, м. Хмельницький, вул. Проспект Миру 61/3, тел./факс (0382) 63-24-73

22.11.2024 р. № 01-15/463

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу Вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького

Вище професійне училище № 25 м. Хмельницького при плануванні та організації навчально-методичної роботи використовує результати дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Зокрема, було впроваджено: принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; педагогічні умови розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників, методичний посібник «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Каленський А. А., Пятничук Т. В., URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669);

Упровадження результатів НД сприяло підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників; покращило рівень їхньої готовності до екологічної діяльності; необхідності дбайливого ставлення до довкілля; підтримки освітніх проєктів з енергоефективності, ресурсозбереження та впровадження більш чистих технологій виробництва.

Результати впровадження наукових результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» у роботу Вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького було обговорено на засіданні педагогічної ради закладу (протокол № 3 від 22.11.2024 р.).

В.о. директора
ВПУ № 25 м. Хмельницького,
заступник директора з НВР Наталія КОЧАТОК

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

"ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ СФЕРИ ПОСЛУГ"

ЄДРПОУ 03063283 розрахунковий рахунок UA888201720344210001000003930, UA078201720344201001200003930, UA348201720344211001300003930 в Державній казначейській службі України м.Київ МФО 820172

E-mail: **hcptosp@ukr.net** Тел./факс (0382) 63-05-43,
вул. Панаса Мирного, 5, м. Хмельницький, 29017
тел.: 63-05-43, 63-05-44, 63-05-45, 63-00-13, 63-23-67

від «21» листопада 2024 р. № 1017

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу Державного навчального закладу «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг»

Державний навчальний заклад «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг» при плануванні та організації навчально-методичної роботи використовує результати дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Було впроваджено: *практичні посібники*: «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа, URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562), «Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві» (авторський колектив: Тетяна Пятничук, Дмитро Гоменюк, Світлана Заславська, URL: https://ivet.edu.ua/12958/novi-vydannya-4/), «Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі» (авторський колектив: Тетяна Герлянд, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа, URL: https://ivet.edu.ua/12955/novi-vydannya-3/; *методичний посібник* «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Тетяна

Герлянд, Андрій Каленський, Тетяна Пятничук, URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669); *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; *педагогічні умови* розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; *освітні кейси* екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Упровадження результатів НД сприяло підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників; покращило рівень їхньої готовності до екологічної діяльності; необхідності дбайливого ставлення до довкілля; посиленню практико-орієнтованої спрямованості сформованих умінь і навичок екологічно безпечної професійної діяльності; формувати у здобувачів освіти свідоме ставлення до навколишнього середовища та відповідальність за свої дії по збереженню природних ресурсів і біорізноманіття.

Результати впровадження наукових результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу Державного навчального закладу «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг» було обговорено на засіданні педагогічної ради закладу (протокол № 3 від 20 листопада 2024 р.).

Директор
ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг», кандидат педагогічних наук **Євеліна ЦАРЬОВА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

ДЕРЖАВНИЙ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «БІЛОЦЕРКІВСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ БУДІВНИЦТВА ТА СЕРВІСУ»

09113 вул. Турчанінова, 33/35 м. Біла Церква, Київська обл., тел.(факс): (04563) 4 - 06-29,
e-mail: vpubc@ukr.net, Web: bcvpubs.kyiv.ua ЄДРПОУ 02544738

25.11.2024 № 01-25/329/3

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» Київської області

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» Київської області при плануванні та організації навчально-методичної роботи використовує результати дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Зокрема, було впроваджено: практичні посібники «Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві», «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів»; методичний посібник «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»; принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; педагогічні умови розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі та сфери ресторанного господарства; освітні кейси екологічного спрямування для професійної

підготовки майбутніх кваліфікованих робітників-будівельників та кухарів (пояснювальні, описові або розповідні кейси, міні-кейси, навчальні (керовані) кейси, одиничні та тестові кейси), які є специфічним різновидом проєктної технології колективного навчання, інтегрують у своїй структурі також технологію розвивального навчання, охоплюючи процедури індивідуального, групового і колективного розвитку, формування різноманітних особистісних якостей здобувачів освіти

Впровадження результатів НД сприяло підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі та сфери ресторанного господарства у процесі професійної підготовки; покращило рівень їхньої готовності до екологічної діяльності; більш позитивного характеру набула також динаміка до застосування екоорієнтованих педагогічних технологій на засадах сталого розвитку (свідомого ставлення здобувачів освіти до проблем екології, відповідальності за наслідки своєї діяльності; формування екологічної культури та екологічного мислення тощо).

Результати впровадження наукових результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» у роботу ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу» Київської області було обговорено на засіданні педагогічної ради закладу (протокол № ___ від 25.11.2024 р.).

Т.в.о. директора,
кандидат педагогічних наук Олександр СЛОБОДЯНИК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

ДЕРЖАВНИЙ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ВІННИЦЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ СФЕРИ ПОСЛУГ»
вул. Хмельницьке шосе, 145, м. Вінниця, 21029, тел. (0432)56-14-23 e-mail: vpusp@ukr.net

№ 446 від 21.11.2024
на № від

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу Державного професійно-технічного навчального закладу «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг»

Державний професійно-технічний навчальний заклад «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг» при плануванні та організації навчально-методичної роботи використовує результати дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Було впроваджено: практичний посібник «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» (авторський колектив: Гайдук О. В., Дрозіч І. А., Каленський А. А., Лапа О. В., URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562); методичний посібник «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Каленський А. А., Пятничук Т. В., URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669); принципи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; педагогічні умови розвитку

готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; освітні кейси екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кухарів.

Упровадження результатів НД сприяло підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників; покращило рівень їхньої готовності до екологічної діяльності; необхідності дбайливого ставлення до довкілля; посиленню практико-орієнтованої спрямованості сформованих умінь і навичок екологічно безпечної професійної діяльності; використанню викладачами творчих форм навчання в процесі оволодіння здобувачами освіти знаннями, уміннями, навичками з метою створення екологічно безпечних умов праці.

Результати впровадження наукових результатів дослідження теми НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568) у роботу Державного професійно-технічного навчального закладу «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг» було обговорено на засіданні педагогічної ради закладу (протокол № 11 від 18.11.2024).

В.о. директора,
кандидат педагогічних наук **Світлана МАСЛІЧ**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
в Івано-Франківській області
76018 м. Івано-Франківськ, вул. Василіянок, 62-а , тел.: 75-44-14,
mail:nmkptoiv.fr2011@gmail.com

18.12.2024 №127/04-12/24

Д О В І Д К А

про впровадження результатів дослідження теми НД

«Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»
***(державний реєстраційний номер** 0122U000568)*

у діяльність Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти в Івано-Франківській області

Результати дослідження за темою НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України є ґрунтовними та актуальними при плануванні та організації навчально-методичної роботи Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти в Івано-Франківській області.

Було впроваджено: *практичні посібники*: «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа), «Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі» (авторський колектив: Тетяна Герлянд, Ірина Дрозіч, Андрій Каленський, Оксана Лапа); «Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві» (авторський колектив: Тетяна Пятничук, Дмитро Гуменюк, Світлана Заславська); *методичний посібник* «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (авторський колектив: Ольга Гайдук, Тетяна Герлянд, Андрій Каленський, Тетяна Пятничук); *принципи* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних

технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників у закладах П(ПТ)О; *педагогічні умови* розвитку готовності викладачів закладів П(ПТ)О до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників; *освітні кейси* екологічного спрямування для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; *методики* розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

Практична цінність зазначених педагогічних інновацій та напрацювань полягає у: підвищенні рівня готовності викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій; посиленні екологічної спрямованості освітнього контенту професійної підготовки; сформованості у здобувачів освіти свідомого ставлення до навколишнього середовища, що носить перспективний характер відповідно з вимогами освітнього процесу.

Наукові інновації та виробничо-практична продукція, розроблені науковцями лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійної освіти НАПН України за темою НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства» (державний реєстраційний номер 0122U000568), розглянуто та рекомендовано до використання у роботі на засіданні педагогічної ради Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти в Івано-Франківській області (протокол № 3 від 11 жовтня 2024 р.).

Директор **Олексій ШАФОРОСТОВ**

Додаток 2

ПЕРЕЛІК ВПРОВАДЖЕНОЇ КІНЦЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Гайдук, О. В., Герлянд, Т. М., Каленський, А. А. & Пятничук, Т. В. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства: методичний посібник.* Київ: ІПО НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669.

Гайдук, О. В., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А. & Лапа, О. В. (2023). *Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів: практичний посібник*. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738562.

Герлянд, Т. М., Дрозіч, І. А., Каленський, А. А. & Лапа, О. В. (2024). *Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі: практичний посібник*. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743511.

Пятничук, Т. В., Гоменюк, Д. В. & Заславська, С. І. (2024). *Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві: практичний посібник*. Київ: ІПО НАПН України https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743500.

Додаток 3

СВІДОЦТВА ПРО РЕЄСТРАЦІЮ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 133362

Практичний посібник «Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві»

(вид, назва твору)

Автор (співавтори) **Пятничук Тетяна Володимирівна, Гоменюк Дмитро Васильович, Заславська Світлана Ігнатівна**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать повністю **Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, пров. Віто-Литовський, 98А, м. Київ, 03045**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи / найменування юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації 11 лютого 2025 р.

Директор Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» **Олена ОРЛЮК**

УКРНОІВІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ»
(УКРНОІВІ)

Оригіналом цього документа є електронний документ з ідентифікатором:

CR2376110225

Для отримання оригіналу документа необхідно:

1. Перейти за посиланням: https://sis.nipo.gov.ua
2. Обрати пункт меню «СЕРВІСИ» «Отримати оригінал документу».
3. Вказати ідентифікатор документу та натиснути на кнопку «Завантажити».

Цей ідентифікатор є конфіденційною інформацією,
не повідомляйте його нікому

Свідоцтво № 133362
Олена ГЕРАСИМЕНКО
380444983850

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 135625

Науковий твір «Методичний посібник «Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»

(вид, назва твору)

Автор (співавтори) **Гайдук Ольга Володимирівна, Герлянд Тетяна Миколаївна, Каленський Андрій Анатолійович, Пятничук Тетяна Володимирівна**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать повністю **Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, пров. Віто-Литовський, 98-А, м. Київ, 03045**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи / найменування юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації 29 квітня 2025 р.

Директор Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» **Олена ОРЛЮК**

УКРНОІВІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ»
(УКРНОІВІ)

Оригіналом цього документа є електронний документ з ідентифікатором:

CR2933290425

Для отримання оригіналу документа необхідно:

1. Перейти за посиланням: https://sis.nipo.gov.ua
2. Обрати пункт меню «СЕРВІСИ» «Отримати оригінал документу».
3. Вказати ідентифікатор документу та натиснути на кнопку «Завантажити».

Цей ідентифікатор є конфіденційною інформацією,
не повідомляйте його нікому

Свідоцтво № 135625
Тетяна ПАЛАЖЧУК
380444940549

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 135252

Практичний посібник «Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі»

(вид, назва твору)

Автор (співавтори) **Герлянд Тетяна Миколаївна, Дроздіч Ірина Анатоліївна, Каленський Андрій Анатолійович, Лапа Оксана Вікторівна**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), псевдонім (за наявності))

Твір оприлюднено: **Опублікування: Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі: практичний посібник / Герлянд Т. М., Дрозіч І. А., Каленський А. А., Лапа О. В. - Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2024. - 187 с.**

(відомості про факт і дату оприлюднення твору (за наявності))

Авторські майнові права належать повністю **Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, пров. Віто-Литовський, 98А, м. Київ, 03045**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи / найменування юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації 17 квітня 2025 р.

Директор Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» **Олена ОРЛЮК**

УКРНОІВІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ»
(УКРНОІВІ)

Оригіналом цього документа є електронний документ з ідентифікатором:

CR243517042 5

Для отримання оригіналу документа необхідно:

1. Перейти за посиланням: https://sis.nipo.gov.ua
2. Обрати пункт меню «СЕРВІСИ» «Отримати оригінал документу».
3. Вказати ідентифікатор документу та натиснути на кнопку «Завантажити».

Цей ідентифікатор є конфіденційною інформацією,
не повідомляйте його нікому

Свідоцтво № 135252
Олена ГЕРАСИМЕНКО
380444983850

УКРАЇНА

СВІДОЦТВО

про реєстрацію авторського права на твір

№ 134564

Практичний посібник «Збірник освітніх кейсів із фізіології харчування та безпеки праці кухарів: практичний посібник»

(вид, назва твору)

Автор (співавтори) **Гайдук Ольга Володимирівна, Дрозіч Ірина Анатоліївна, Каленський Андрій Анатолійович, Лапа Оксана Вікторівна**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), псевдонім (за наявності))

Авторські майнові права належать повністю **Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, пров. Віто-Литовський, 98 А, м. Київ, 03045**

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи / найменування юридичної особи, адреса)

Дата реєстрації 20 березня 2025 р.

Директор Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» **Олена ОРЛЮК**

УКРНОІВІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ»
(УКРНОІВІ)

Оригіналом цього документа є електронний документ з ідентифікатором:

CR0368200325

Для отримання оригіналу документа необхідно:

1. Перейти за посиланням: https://sis.nipo.gov.ua
2. Обрати пункт меню «СЕРВІСИ» «Отримати оригінал документу».
3. Вказати ідентифікатор документу та натиснути на кнопку «Завантажити».

Цей ідентифікатор є конфіденційною інформацією,
не повідомляйте його нікому

Свідоцтво № 134564
Ірина КУЗЬМОВА
380444940655

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Електронне продовжуване видання
Інституту професійної освіти НАПН України

Видання засноване 04 жовтня 2021 року
рішенням ученої ради Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (протокол № 10)

Інститут професійної освіти НАПН України є суб'єктом у сфері онлайн-медіа
(Рішення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення № 1430 від 16.11.2023 р.)
Ідентифікатор видання в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R40-01556

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР ВИДАННЯ

Валентина Радкевич,
доктор педагогічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України,
академік-секретар відділення професійної освіти НАПН України

ЗАСТУПНИКИ РЕДАКТОРА

Микола Пригодій,
доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України,
директор Інституту професійної освіти НАПН України
Ганна Романова,
доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи
Інституту професійної освіти НАПН України
Людмила Базиль,
доктор педагогічних наук, професор, учений секретар
Інституту професійної освіти НАПН України

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ ВИДАННЯ
«Інноваційна професійна освіта»

Андрій Гуржій, доктор технічних наук, професор, академік НАПН України, головний науковий співробітник відділу цифрових освітніх ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України

Тетяна Герлянд, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Вікторія Кручек, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач відділу професійно-практичної підготовки Інституту професійної освіти НАПН України

Олена Тітова, доктор педагогічних наук, професор завідувач відділу фахової передвищої освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Дмитро Закатнов, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу виховання і професійної кар'єри Інституту професійної освіти НАПН України

Валерій Орлов, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу виховання і професійної кар'єри Інституту професійної освіти НАПН України

Петро Лузан, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу фахової передвищої освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Андрій Каленський, доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу змісту і технологій професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Світлана Кравець, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу зарубіжних систем професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

Оксана Лапа, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, керівник Центру психологічного супроводу діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти Інституту професійної освіти НАПН України

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Електронне продовжуване видання
Інституту професійної освіти НАПН України

РУБРИКИ:

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Науковий редактор: **Валентина Радкевич**,
доктор педагогічних наук, професор,
академік-секретар відділення професійної освіти
Національної академії педагогічних наук України

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Науковий редактор: **Тетяна Герлянд**,
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

ПІДГОТОВКА ДО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Науковий редактор: **Валерій Орлов**,
доктор педагогічних наук, професор

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Науковий редактор: **Оксана Лапа**,
кандидат педагогічних наук, старший дослідник

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Науковий редактор: **Ганна Романова**,
доктор педагогічних наук, професор

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Науковий редактор: **Микола Пригодій**,
доктор педагогічних наук, професор
член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Електронне продовжуване видання
Інституту професійної освіти НАПН України

РУБРИКА:
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Науковий редактор: Валентина Радкевич,
доктор педагогічних наук, професор,
академік-секретар відділення професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Випуск 4(31)2026

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ, АГРАРНОЇ ГАЛУЗЕЙ ТА СФЕРИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Рекомендовано до оприлюднення
Вченою радою Інституту професійної освіти НАПН України
(протокол № 12 від 12 листопада 2026 року)

НАУКОВІ РЕДАКТОРИ ВИПУСКУ:
Валентина Радкевич,
доктор педагогічних наук, професор,
академік-секретар відділення профеійної освіти Національної академії педагогічних наук України,

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР ВИПУСКУ:
Тетяна Герлянд,
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти
Інституту професійної освіти НАПН України

АВТОРИ:
Тетяна ГЕРЛЯНД, Ірина ДРОЗІЧ, Оксана ЛАПА

ТЕХНІЧНИЙ РЕДАКТОР:
Тетяна ПАЩЕНКО

ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Електронне продовжуване видання
Інституту професійної освіти НАПН України

Випуск 4(31)2026

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ, АГРАРНОЇ ГАЛУЗЕЙ ТА СФЕРИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Цитувати як: ГЕРЛЯНД, Т. М., ДРОЗІЧ І. А., ЛАПА О. В. (2026). *Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.* (Вип. 4(31); Інноваційна професійна освіта). Інститут професійної освіти НАПН України. https://doi.org/10.32835/2786-619X/2026/4.31

Формат 210×297
Авт. арк. – 5,0

Виготівник і видавець:
Інститут професійної освіти НАПН України
03045 Київ, пров. Віто-Литовський, 98-а
+380 (44) 252-71-75; e-mail: info@ivet.edu.ua

Підтвердження внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК, No 3805 від 21.06.2010 р.

Інститут професійної освіти НАПН України є суб'єктом у сфері онлайн-медіа
(Рішення Національної ради з питань телебачення і радіомовлення № 1430 від 16.11.2023 р.)
Ідентифікатор видання в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R40-01556

Науковий редактор – Тетяна Герлянд
Відповідальний редактор – Тетяна Герлянд
Технічний редактор – Микола Пригодій
Бібліографічний редактор – Вікторія Маркова
Палітурка – Микола Пригодій*

* Для палітурки використано зображення, що згенеровано за описом авторів в ChatGPT (листопад 2026 р.)